

ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ

రాజగోపాలాచార్యులకావించినవిశ్వాసము అసంస్పృశ్యము
 టెను. వెను విలేఖకుడు వ్యాపించినదేనను గురించిమాన ప్రాంతము
 గుండుకొను మిక్కిలి గర్హితపదగియున్నది. "గాంధీమహాత్ముని
 బోధలకు మహాత్ముని న్నిశాక్షిస్తున్న తన రుగువుబోధలకు ఒక్క
 అడుగు ముందునను ఒక్కఅడుగు వెనుకకుగాని బెట్టుట తిర
 స్కరించును." అని విలేఖకుడు ఆచారిగారికి కల్పించెను. గాంధీ
 మహాత్మునియందు రాజగోపాలాచారికి దృఢ విశ్వాసమునకు కీ
 యుండువు ఇరవాయేటలన్న అయ్యయే మహాత్మునిభావమును
 బట్టి ముగ్ధ హృదివారికి అయ్యయే స్వగతముగ గాని బాధ్యము
 అయ్యయ్యగగాన సరిగినవారిదివలెను. "స్నిహితహ్యో" అని శ్లోక
 వారిచేబుతుట కాదునయ్య గుండుని తెలియను. కాని ఆచారిగారు
 తమ గురువు అభిప్రాయములతో "విశ్వాసం" మన్నును కేవలము
 వారిజుందలి విశ్వాసము కలది గురువుయొక్క మోక్షనలను ఆమో
 దించినది శ్లోనిలిగించెడి నీవును నిర్ణయము భుజించుట యివను
 తము. తాను విశ్వాసించుననే యంగీకరింపబడలేదనియు గాంధీ
 మహాత్ముని యుజ్జ్వలతలు అన్నియో చాలకలకొక తనకు నచ్చి
 నందుననే తానాహుతించుచుండెననియు రాజగోపాలాచారిగారు
 ఆశ్చర్యములను స్పష్టపరిచియుండిరి. అట్లు స్వగతమును జాలా
 చనతేక, కేవలము విశ్వాసంతోమాత్రమున యామోదించుచుం
 దుట దుస్సాక్ష్యమని "యంగు ఇండియా" పరిణిగిచ్చ పత్రి
 కను నిర్వహించుట బట్టియు, ప్రతిబాధమునకును, ప్రతి విమ
 ర్శనమునకును ఆ పత్రిక యాదరుగాని, బాధగ నునందుగాని సాంఘ
 మిక సమాధానము నొకగుట బట్టియైనను కనుగొనవచ్చును.

గాంధీ మహాత్ముని విజయము

నడుటతక, తన యనుచురులను మిత్రులను ప్రత్యేకముగ నుమామించుటకు లేనట్లులే ఎని నీధాంతములకు విషయము గలుగునో, ఆతడే గొప్పవాడును. ఈవజ్రహానిమున బట్టి జూచిన, గయాకాంగ్రెసు గాంధీమహాత్మునికి మహాత్ముని కార్యక్రమ మునకును, నీధాంతములకును నిజమునును చేపూర్వమున విడిచిపె గుడువచ్చి, నుమామోక సంకల్పరహముండి నిష్పంథములన ఆయన తన కార్యక్రమమునండి తొలగియొన్నను, స్వయముగ ప్రజలపై నెట్టి యొత్తిడిగలిగింప జేయవలయుండినను, దాను, చండిక నైపునూ హాకీ అజ్ఞాతానూ గాల్గవంటి నుత్తరీధాంతములు అనుమానాద్యమునకుండు కొన్ని యంశములకు కృతిలేకముగ నున్నను, కాంగ్రెసునందు ప్రతికూల వాతావరణ మెరయించినను, కాంగ్రెసు ఏమిట్లుకాంచునాని సమర్థులగుటకు నితాకండి యుండుటబట్టి జూచిన అనుమానవారు లభిక సంఖ్యాత్ములు గాంధీమహాత్ముని యంశను నెంతలూజ్యభావముతో స్మరించుచున్నారో తెలిసికొనవచ్చును. బ్రిటిషు జనుబహిష్కారము, కాననసభా ప్రవేశముల యెడ నూతన పక్షముగ కపటము గలిగింది. బిజయము గాంచినవారి వాతమునందు ప్రభావము విశేషించి లేకయుండినను, ఎదిగిపక్షమున కపటము గలిగియుండు

పి, అసహాయవాదులతో గాఢమహాత్మునియొద్ద గల విశ్వాసము
 బట్టియేయని చెప్పకయ్యదు. కనుక, గాఢమహాత్ముని నిర్బంధమున
 నుంచినంత మాత్రమున ఆయన ప్రారంభించిన యోధ్యమమనకు
 బలముతగ్గుకని తాచి సంతోషించెడి శ్రుభుత్వమువారయన, అంగ్లో-
 ప్రాంతదళము తమ క్రమలను పోషించుటకు యోగము.

మితవాదుల దౌర్జన్యము

భారత మితవాదులు ఇందు గోతులనువృద్ధి నున్నారని
 వీరు ధైర్యముజూపిని పిలిచి వారనియు, వ్యవహారమునందు విశ్వా
 సము లేకయు, దుఃఖించిన క్రొత్త పనిచేయుని వారనియు తోడి
 చేయిలచే తలంపబడుచున్నారు. అసహాయవాదుల సలహా
 టియందు తోడ్పడుట తేజనియు భారతవేదమునకు నికంకుకాది
 కావర్గ మేర్పరచెడి క్రమవిధానముతో తృప్తిపడియుండు తద
 నియు యాచార్యులునును ప్రభుత్వాధికారులును మరియు
 జైలు ఈ మితవాదులపై నిరంతరము చుండును. కామ్రొగాను
 నిన్నారమైన భావంతోనే ప్రస్తుత క్రమమును విమర్శించి కొంత
 మభివృద్ధినికొర సామానించి సంకలకు అంగ్లో-హైందవ పత్రిక
 యాగ్రహమునకు ఎటుల గుర్తయికో మనకు తెలిసియున్నది
 తరువార, ఐట్టి కారణములకే మితవాద సమాజము సమంత
 ము ఈ పత్రికల చీవాట్లకు లోనైంది. మాస్థానిక సమకాలిక
 అంగ్లో-హైందవ పత్రిక ఏమివాదెనో, చూడుము:

“భారత మితవాదులు సమావేశమైనపుడు అతివాదుల
గర్వముల దొంగలింప బ్రతుకొచ్చుచుట తురదృష్టవశము. కాదు
తేజములాని నిజస్థితి వెలుగవాలక అలాచనలేమిని నూచించు
తీర్మానముల గానింతురు. వారు రోషముగ అసహవాదుల తప్పు
లను ఎత్తి చూపుచు శ్వశకశాలశాఖిగృధ్ధికి తాము జూపుమార్గ
ములే యంతస్కృష్టములైనవనియు, ఎటుగెత్తి చాటుచుండుట
ఇంతవరకు చుంపితే. కాని విప్లవకరముగా అసహాయయోగ్యము
మును వాగనము చేయుటకు ప్రభుత్వము వాతవలంబించెడి విధా
నమునకు సాయపడుటయందుమాత్ర మీ వితవాదులు వెనుకడు
దురు. తాత్కాలికములపరిశోధనము వెంటనే కావలెననియు,
సినిమా మిలిటరీ ముద్రోగములనదు భారతీయుల నధిక సంఖ్యా
కులను నియమింపకలేనియు, ప్రభుత్వమువాది స్థితి వెలుగవ
తీర్మానములను అటహానముగ గానింతురు.”

మేము వై యభిప్రాయములతో సంపూర్ణముగ కేరీధ
 విందుచున్నాము. ఈమాట మితవాదులు సమానేకమైనపుడు వా
 రురెండు తీర్మానముల గావించి సభను ముగించుట యో
 క్తము. ఆసహాయవాదులకు రూపుమాపుటకు గట్టిపయత్నముల
 నలిపి దలలేరైతెను తీర్మానముకట్టి. భారతదేశములో తమ
 కాన్యత ముగిసిపోవలయు ఇక స్వపరిపాలనము నొసగవచ్చునని
 యు నిరంకుశాధికారులలో ప్రతివాడును తలచువరకు - ఆన
 గా ప్రకయకాగమును - భారతదేశము వేచియుండుటయే
 సరియైన మార్గమని నిర్ణయించుటయు, రెండవతీర్మానము ఈ రెం
 దుతీర్మానములను చూపును.

బి. ఎన్. రైల్వేమీద నున్న శ్రీకాకుళం రోడ్
రైల్వేస్టేషనువద్ద నున్న బియ్యపు యంత్రమును
కొనుటకై టుండరులను పంపుకొనవలెను. సడర
యంత్రమును చనిపోయిన రాజా ఏ. వి. జగ్గారావు
గారు రూ. 75000 లు ఖర్చుపెట్టి, కట్టించిరి అది
రైల్వేస్టేషనునుండి కొద్దిగజముల దూరములోను
యున్నది; వరి ఉత్పత్తియగు గంజాము, విశాఖ
పట్టము, ఏజన్సీ జిల్లాలకు సమీపము నున్నది.
టుండరులను, నీలుచేసిన కవరులో నుంచి విశాఖ
పట్టము, డాబాగార్డన్సులో నున్న వర్ మహా
మృదుపురము సంస్థానము మైనరు ప్రొప్రైట్రీకు
గారి గార్డియన్ గారికి 31-1-1923 తారీఖు లోగా
పంపుకొనవలెను. పరీక్ష చేయబడుటకై యంత్ర
ము తేవవలసి యున్నది. గార్డియన్ గారికి వ్రాసిన
యంత్రసామగ్రిల జాబితా పంపబడును.

(శ్రీ) ఎ. వి. భానోజిరావు,

ష.రొ.మహమ్మదుపురము

ప్రాప్తిక్రుగారి గార్మయన్

సోమ్య కర్మకర! జాతకరత్నము అర్చనీడు!

[PART I]

జన్మనకు ప్రమా పుట్టివేటి వేర మున్నగునది లేకయే సంక
 త్వర ఫలితములను కాల్గొట్టరు రిజిస్ట్రార్ సహాయాన్ని సంక
 త్వరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్కర లేకయే
 తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము, ఆయు
 రారోగ్యముల మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాత
 కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు.
 దీని వలన 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 10-0-0 మరల
 కలయుటో జాతకముల పునరుమెనకరకు పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,

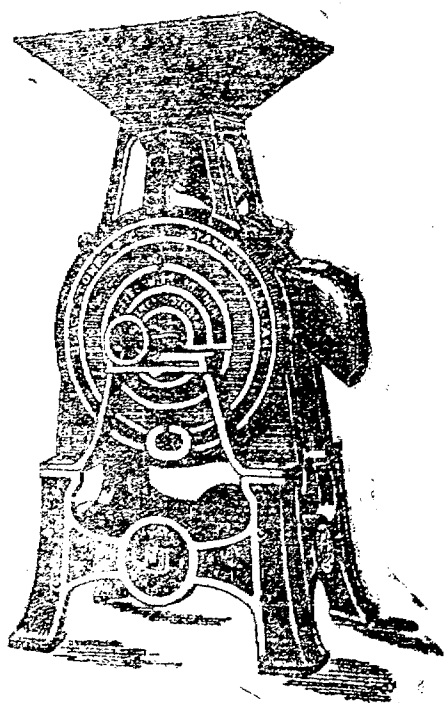
భువనగిరి, వికాఖపల్లి, రజల్లా.

రత్నపురుష లేహ్యం

నుభావ్యాశ్రయవలన, అతినోభోగమువలన, ఇతర కారణములవలన, కలిగిన శుక్లస్వప్నమును పోషించి బలముకలుగజేయును. ఈ మూలికానుహిత తేలియనుచు గుండరు. విశేషించి వ్రాలోగ ను సరము లేదు. శే 1-కి రు 8-4-0 లు. కోరువానికి కేట్రాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

నామ్ పోరు విండి మరలు

సామాన్యమైనది, కొద్దివ్యయముతోనే పనిచేయును.

కొద్దిసలము మాత్రమే చాలును, ఉపయోగించుట చాల నులభము.

శ్రీయుండదు లేక కబము లేదు, తిరుగళ్లను సులభముగా బాగుచేయవచ్చును.

ఉపయోగించబడిన బాగా లన్నిటిలోనున్న ప్రిని కలుగ జేసినది.

ఆయిల్ ఎంజను, స్టీము ఎంజను, ఎలక్ట్రిక్ మోటారు లేక లైను పాపు వీటిలో దేనితోనైనను నడుపవచ్చును.

(కొత్త తిరుగథ) స్వాకులో నున్నవి.

పాటను, లోనిభాగమును బాగుగా విసరిమె త్తని పిడిని విసరును.

హిందూ దేశమందు అంతటను, ఇంగ్లాండు దేశములోను వేసకు వేలు ఉపయోగింపబడుచున్నవి.

Marshall, Sons & Co., India, Ltd. Engineers.

9. Second Line Beach, MADRAS

and at

CALCUTTA, BOMBAY, LAHORE,
BEZWADA, & TANJORE,

GRAND CLEARANCE SALE!!

Only a few Days.

సగము వెలలు! కొలదికాలము మాత్రమే!! సగము వెలలు!!!

కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి గారి

త్వరపడుడు!

బొబ్బిలియుద్ధము 1-0-0.

త్వరపడుడు!!

సగము వెలకు ఈయబడును.

ఈ క్రింది పుస్తకము లన్నియు సగము వెలకు ఈయబడును.

నాటకములు	రు	అ	సంస్కారిణి (నాటకము)	1 0
స్వప్నవాసనదత్త	0 6		అహల్యాశాపవిమోచనం	0 12
అభిజ్ఞానశాకుంతల	1 0		రాజమహేంద్రపురచరిత్ర	0 4
విక్రమార్కశీయము	0 8		ఆరోగ్యదిగ్దర్శిని	0 10
లంకాదహనం	0 12		హాస్యపుపాటలు	0 6
చండకౌశిక (హరిశ్చంద్ర)	0 10		కర్ణసామాజ్యము నవల	1 0
హనుమద్రామసంగ్రామము	0 10		సీతావనవాసము	0 10
సంగీతవిమర్శిని	0 12		ప్రార్థనాపాదపు పువ్వులు	0 12
స్వరాజ్యధ్వజము	0 12		రామదాసుచరిత్ర	0 4
సారంగధరనాటకము (వి సు)	0 12		ఆశోకుడు	1 0
శ్రీనివాసకళ్యాణము	0 8		అణానవలలు 16 రకములు	1 0
శ్రీకృష్ణ తులాభారము	0 12		భగవద్గీత	1 0
బొబ్బిలి యుద్ధనాటకమునకు శ్రావ్యువారికి				నవలలు, చరిత్రలు
యీ క్రింది పుస్తకములలో నేదేనుకటి సగము వెల				కీచకవధ
కీయబడును. వర్తకులకు యీ రేట్లు వర్తించవు.				భద్రాచలరామచరిత్ర
నాటకములు	రు	అ	శ్రీదేవి నవల	0 10
పాదుకాపట్టాభిషేకము పా ల న	1 4		లలితకుమారి నవల	0 10
సారంగధర	0 8		వెద్దాపురసంస్థానచరిత్ర	0 10
సరస్వతి	1 0		డిటో చిన్న తెనుగు	0 8
పూర్ణిమ	1 0		జాతక మర్మబోధిని జ్యోతిష గ్రంథము	1 4
కనకార (పాటలతో) చం కే	1 4		శుక్తిమతి నవల	0 12
సతీతులసి	1 4		చంద్రశేఖరము నవల	1 0
సంపూర్ణ రామాయణము	1 4		ధరణికోట నవల	1 4
సంపూర్ణ ఉత్తర రామాయణము	1 4		వ్యవహారచంద్రిక	1-0-0
బుద్ధిమతివిలాసము	1 0		డిటో (తెగింపుధర)	0-4-0
రసపుత్రకదనము	1 0		బొబ్బిలియుద్ధవచనం	0-2-0

మర:- ఆర్డరుతో సగము సొమ్ముపంపవలెను. రూపాయిలోపు ఆర్డర్లు వి. పి. గా పంపబడవు.

సరస్వతికృపలండరు! వెల రెండు అణాలు మాత్రమే!!

చక్కని 16 పానుల గ్లెజ్ కార్గితములపై

నాలుగురంగులతో ముద్రింపబడినది.

12 నెలలకు 12 కాగితములు

తెనుగు వండుగలన్నియు గలవు.

మీకు పుస్తకములు సగము ధరలకు కావలసిన యావల మా క్యాటలాగ్ లోని నెట్టెంబరు, డిఫెంబరు నెలలు చూడును.

అనన్యాయ క్రొత్తనాటకము : వెల రు. 0-12-0

ఈ నాటకము కొనువారికి ఒక క్యాలెండరు ఉచితము.

N. B.:—ప్రతి ఆర్డరుకును ఒక సరస్వతి కృపలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

పై ప్రకటన భాషాభివృద్ధిసేయ సమకట్టినదని పాఠకు లెఱుంగుదురు గాక.

కె.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు.

రాజమండ్రి.

గోదావరీబుక్కు డిపో

శాసనసభ

అసభికార వ్యవహారములు

విచారణసంఘము

మొన్నటి శాసనసభ సమావేశమునందు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు 211 బి. పి. కేశవశర్మగారు శాసనసభలో ప్రభుత్వవ్యవహారముల ప్రయోజనము వ్యవహారములకు తావిచ్చుట లేదనియు అసభికారవ్యవహారముల నూచించు ప్రజల బహుయోగకరములకు విషయములపై తీర్మానముల చర్చ కలకాశము లేకున్నదనియు అసభికారవ్యవహారముల యందలి ప్రభుత్వమును వెల్లడించిరి. అధ్యక్షులు గౌ|| ఎల్. పి. రాజగోపాలాచారియర్ గారు యీవిషయము విచారించి దీనిని నిర్ణయించు తీర్మానములను తెలియజేయుటకు సభ్యులయొద్దనుండు సమాచారమును నిశ్చయించిరి. ఈ యిషయమువారు శాసనసభ సమావేశమయినంతనే సమావేశము గావించిరి. ఈ 9 వ తేదీని తిరిగి సమావేశమగుదురు. కొన్ని సమావేశమైతే అసభికారవ్యవహారములకు కొన్ని దినములు ప్రత్యేకముగా నియమించుటకు గూర్చి వీరు చర్చించిరి. ఇటుల నియమించిన యెడల అసభికారవ్యవహారములకు ఒకటి రెండు దినములైనను తమ తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టుటకు వీలుండును.

ఇ పు టి సి తి

ఇదిగో నోటిసు యియ్యబడినది 210 తీర్మానములు. సభ్యులకు సమావేశమునకు తీసికొనుదినవి. ఇప్పటివరకు వీనిలో 50 మాత్రమే పరిష్కారమైనవి. విశేషతీర్మానములు చర్చకు తీసికొనబడక యున్నవి. సభ్యులకు తరువాత 107 క్రొత్త తీర్మానములు తీసికొనబడినవి. ఇవి సమావేశము సమాప్తమగు లోకుల యలోచించుట కే యవకాశములేదు. ప్రతిసెమనలోను కొన్ని దినములు అసభికారవ్యవహారములకు ప్రత్యేకముగా నుండుటకు నిబంధన లాప్సకొనుచున్నది. సెనెట్ జరుగుచున్నంత కాలమున గత రద్దీగా రీ దినములను మాన్యుచుండవచ్చును. ఈ నిబంధన సామాజ్యశాసనసభలో అనుసరింపబడుచున్నది. ఈ రాజధానిలో అమలులోకి రావలసినట్లు కారణము యిదివరలో అధికారవ్యవహారములకు విస్తారముగా తేచుండుటయు, సభకు తీర్మానముల చర్చకే కాలవంతయు కనియోగించుచుండుటయు వైయోజితమవును. మొన్ననెంబరులో కట్టకట్టియు ప్రవేశపెట్టుటకు. ఈ విధమున ప్రభుత్వవ్యవహారము విస్తారముగా జరిగెను. అసభికార తీర్మానములకు అవకాశములేకపోయెను. దీనివలన అసభికారవ్యవహారములకు అధికారవ్యవహారములతో నిడిపోయెను. ప్రకటన గావించబడిన అధికార వర్ణము ఒకటి రెండు తీసికొనబడవచ్చును తీర్మానములు చర్చించుటకు వ్యవధిలేకుండెను. ఇక ముందు అసభికార వ్యవహారములకు కాలమును నియోగింపవలసినదని కమిటీవారు సిఫార్సు చేయవలెను.

బ్యా ల ట్

ఇప్పుడు క్యాటలాగ్ విధానము కైకొనబడిన అన్ని తీర్మానములకును వర్తించును. కొన్ని తీర్మానములవిషయమున బ్యాల్ట్ తీసికొనబడి నిలిపివేయబడినందుల యీ తీర్మానములు పరిష్కారమగుటకుల ప్రయోజనములేదు. ఇందులకు అనేకములకు ప్రాతబడితీర్మానములు కార్యక్రమమునందు నిలిచియుండును. ఈ తీర్మానములందు ప్రజలకును, సోదీసుయిచ్చిన అసభికారవ్యవహారములకును తులనానుకూలమును. పార్లమెంటులోను సామాజ్య శాసనసభలోను విధానము:—ప్రతిదినమున కొద్దిసంఖ్యతీర్మానములే బ్యాల్ట్ కలన యెత్తుకొనబడును. ఎన్నెన్నోలో ఎక్కువగా. కావచ్చునట్లు ఒకటియే చెప్పవచ్చును. బ్యాల్ట్ మూలమున తీసికొనబడితీర్మానములూ కాదు అన్నియు చర్చకుకావచ్చునైతే, అటులకానిచేల్చు. మరెయికనా దేశకాశమునకు తిరిగి బ్యాల్ట్ కలన యెత్తుకొనబడవలెను. ఇందులకు ప్రజలకు కుచించునీ తీర్మానములు వాటంతులయే క్యాట్రమమునండి తొలగిపోవును. శాసనసభలోగూడ నిట్టి యాచారమును కమిటీవారు ప్రవేశపెట్టవలెను.

కమిటీవిచారణ చేయవలసిన దింకొకయంశము గలదు. ప్రయోజనము సభ్యుల కలన ప్రవేశపెట్టుటకు ఇట్లు విల్లులను బ్యాల్ట్ కలన యెత్తుకొనవలెను. ప్రకటన గావించబడిన తీర్మానములతో తేల్చుచు? లేక ప్రత్యేకముగ తీసికొనవలసినదా? తీర్మానములతోపాటు యెక్కువలకలసియున్నయెడల సమావేశమందు చర్చకుకావచ్చునందున నది తిరిగి యెత్తుకొనబడియుండుట తరువుగా తేలిపింపవచ్చును.

శాసనసభ్యుల సిఫార్సుతో కూడినవికాక ప్రజలకును ముఖ్య సంబంధించి యేమయ్యుమిదనైను సభివారి యభిప్రాయమును తెలియజేయుటకు విషయోగించు తీర్మానములను పరిశీలించుటకు కొన్ని నిబంధనలలో కొన్ని గావించుట విషయమైతే కమిటీవారు యోచించవలసియుండును. ఇప్పటివరకు అధ్యక్షుని ఆమతియినది యిట్టివిరెండు మూడు తీర్మానములు నెప్పముగా సంగీతించబడినవి. ఇట్టివియు గావించుటకు ప్రాంతీయ ఆర్డర్లు కరుణించిన సభకు గావించవలసి వుండును. ("ప్రధాను మెయిం" నుండి)

(న్యాయార్కు హేరాలు)

అది అట్లుండగా, క్యూగారివంటి, దూపకాహిర్యము
నమ్మకమువలననే చాలమందితోగుల వ్యాధులను నివారించ
వచ్చును అనుకున్న క్యూగారి కెల్లప్పుడును కృతజ్ఞతతోనుండును. కా
గారి నిబంధనలలో చేసినాని, శిరీశిరింపువీసట్లుగాని, మానసి
కాత్తముల కనుకులముగ - నున్నట్లుగాని మే ముగీ కింపక
ము. అది అనంధము. ఇట్టివానియందు నమ్మకములేము, వి
రాహిర్యమును వెలుపును. అంతయుగాక వృద్ధముగ బాటు
మాన్యు, క్రిమివ్యాధులగుల సహితములకు వ్యతిరేకము
ందును.

గ్రామములను గురించి తమతమ పట్టణములందు పరస్పరం
జవలెని గోరుచు ఆమెరికాయలది దాదాపు ఏదిసెట్టెను
అనుండి ఇదివరకే క్యూగారికి ఆహ్వానము లంపబడెను. అంతిమ
గాక సాంఘిక రాజకీయరంగములందలి ప్రసిద్ధపురుషు లనేకులు
వెంటనే ఈనూతన సిద్ధాంతమాహాత్మ్యమును సంయుక్త రాష్ట్రము
అంకుర్యాపింజలేయటకు రావలసినదని క్యూగారినిగూడెం కంగడే
శక్తియు ప్రభుత్వమున బెట్టిపెట్టి క్యూగారినిగూడెం ములవాటిపై
కీడొడ్డుడెను. తమచాత, దాక్కరుకూడ కరాణుల వంటిన వ్యధు
లందు క్యూగారి విధానము విజయవంతమై అంతిము. ప్రజల్లి
బులు ఆ గీరించిరి. క్యూగారివిధానము లెంతవరకు విజయ
మందునో సంయుక్త రాష్ట్రములు వేచి జూచుచుండును.

పూర్వదేందు వత్సరములవలన కొంతకే శత్రుత్వమువైన
సాహిత్యో బాధకముమందెను. ఈసార ఆహ్వాదే తగ్గిపోయెను
అతడు వెలుపుచుండెను. ఈ సంకల్పమున ఒక దాక్కరునుండి
గూడెందు పువ్వుకొనుటకు క్యూగారినిగూడెం రంగీకరించిరి. కాని తనవి
ధానమునుగూడ దాక్కరువై ద్యమనకు జరిజేసి అనుసరింపజలెనని
అతడు వెలిపెను.

“ది న్యూయార్క్ పోస్టు” పత్రిక ప్రతినిధితో నొక
కాల్పుడుగతనినువారించెను “నాదేహమంత ముదురుద్రుష్టదృష్టో
నిండిపోయెను. నేను కొన్ని వారములు మందుపుచ్చుకొనకలెనని
యు అన్ని వారములు నేను పనిజేయగూడదనియు నొకదాక్క
రు చెప్పెను. క్యూగారియు త్రవ్వలకారము నాల్గుదినములమా
త్రము (ఇది నొక వారము) ఆచరించిరి. ఇప్పుడు చీలమండపై
నారెండుపుండ్లుమాత్రమే యుండెను” అని నడిపెను. కొన్నివరి
దాచు విడిచిపెట్టెను. ఇట్టివ్యాధుల నన్నిటిని ప్రకృతిభూమి
లానికే లాగుచును. “కొన్నివత్సరమునుండి కీళ్లకొప్పుల
వ్యాధితో బాధపడుచుంటిని. చాల వత్సరములనుండి, నాచే
తినింతకే నధికముగ వంచలేకయుంటిని” అని “క్యూ విధాన
విచిత్రమును జూచుచున్నాను” తన భర్తతో జనిన ఒక సుఖపరిధ
దీనిత దెలుపుచుండెను. ఈమె భర్తకు, వీపునందుకొనియు
కొన్ని క్యూగారివిధానములను నిజమని నీనుచున్నదెను. ఈమె
ముక్కుచేతిని పరీక్షింపగా, ఇదివరకుగల మణికట్టునందలికీళ్లకొ
ప్పుగానించుటలేదు. తానుగూడ క్యూగారినిబంధనలప్రకారము
నిర్వహింప అమె చెలిపెను.

“చేయని నులునుము” అని క్యూగారి త్రవ్వకేయును.
అంతకు బాళ్లకొప్పులుగలగుట్లుగా, నామెచేతిచేళ్లను గట్టి
ముడగలుగును. ఎంతయోక క్రిమియోగించినగాని నామె
పడితినివిడచియుట కప్పదుయ్యెను. అంతబాగుగ ముడువగలకే
మెకు గుడిరెను.

ఇదింతయు, దాగుగ్గు వెనుతున్నగదిలోనే, జరుగెను.
గతము ఒకరి నొకరు బాగుగ వెతుంగుదురు. ఒకప్పు
కొత్తను కరు ఏదాయుకొనిగూడ యుండి యుండవచ్చును.
రందరును క్యూగారివిధానము నవలంబించి ఆచరించుటయం
శ్వర్యము లేదు, వీరంతగును తమవరకులలో నీసిద్ధాంతమును
వ్యవహరింప జేసెన నీటును సంజయమలెను.

వైద్యుల స. శిష్యము

క్యూగారిచికిత్స, చాల సందర్భములందు అతిశయోక్తిగ
లుపబడిన కీళ్లకొప్పులకే పనిజేసియుండవచ్చుననియు ఏదైన
యవములు వినుకొనవలసినట్లొలగుటకు సంభవించు
వ్యధలు, క్యూగారి రెండు వాక్యములకు లొంగి కాలవని
వత్సరములు. క్యూగారు దాని ఖండించిరి. దానుబాగు
గ ఇట్టివ్యాధులతో దాదాపుగూరు నిర్వృణములను వెలుపుచు
క్యూగారి చిన్నగ్రంథమును ప్రకటించిరి. ఈ నిర్వృణములం
దన్నవిధములగు అవయవవ్యాధులను గననకును, పొట్టులోని క్రిణ
మును, మేనుగడ్డలును కూడ బ్యాసిద్ధాంతములను కొలది కా
లములతో నేయవ్యక్తములమొదల కొన్ని యాస్పత్రులయందలి అధి
కారము యోగ్యతావ్యత్రముల నొసగిరి. ఈ సందర్భములందు
వ్యాధుల ఘోటో గ్రాఫులు గూడ దీసుకొనబడెను. వీనినన్నియు
గమనించిన తరువాత ఎవ్వరుగాని క్యూవిధానమును దక్షవత్స
ముతో నుండవలెను.

దాక్కర్లీ విషయమున వెట్టియభిప్రాయములను గన్పర
చిలో “ది న్యూయార్క్ పోస్టు” మెడికల్ అసోసియేషను”
అను వార్తాపత్రికయందలి ఒక వ్యాసమునలననే గ్రహింపవచ్చు
ను. దానివల్ల కొన్ని యుదాహరణల నీక్రింద వివరించుచుం
డిమి. “గ్యామూటాక్టుకోని” చికిత్సయొక్కవ్యాధిని ఈవత్రి
క క్యూగారికి నానుకరణ మొనర్చెను. బయ్యగనున్నవారి వ్యా
ధులను కొన్నిటిని ఈవిధానము మాన్యుచి గనన నొంగిగిరించు
చు నీయున్నార. ఆవ్యాధులందే మరయుకపో నిట్లుగలదు “కో
గియొక్క మంచము ప్రకటనకూర్చిరి, వ్యాధియొక్క కారణ

ఆసియా మైనరు సంగ్రామము

రహస్యచరిత్ర

వెనిజులాసుగారి లేఖలు

ఆసియా మైనరు సంగ్రామమునకు సంబంధించిన రహస్య
వ్యవహారముల కొన్నిటిని మాటిను పత్రిక ప్రకటించుచున్నది
ఇటీవల గ్రీసు మంత్రులవై మరణాంధన విధించబడిన పిమ్మట
వెనిజులాసుగారు గ్రీసు విదేశాంగ కార్యాలయమునకు వలసిన
రహస్యలేఖలు కొన్ని తమకు అందివలయు, వీటినిబట్టి చూడ
లాయదుబార్జి గారికి కూడ యిరుట్టయందు కొంతభాగ మున్న
దనియు మాజీమంత్రిక ప్రకటించుచున్నది. వర్సెల్సు సంధివర
కులను కోసాగించకలయునని పలుమారు ప్రకటించుచుండే
లాయదుబార్జి గారే ఇట్టిసర్వయముగంట ఆశ్చర్యకరముగ నున్న
దనియు వెనట పుట్టించుచున్నదనియు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

గ్రీసువారు మహత్వావ్యాజ్య సంపాదనా దుర్భేదము
కాంత గలవారై యుండిరి. ప్రాచీ, ఇటాలియనులు అభి
ప్రాయములకు వ్యతిరేకముగను, కర్ణవప్రభువుగారియొక్కయు
వైరిక విషయములందు అనభవము గలవారి యొక్కయు సల
హలకు వ్యతిరేకముగ లాయదుబార్జి గారు గ్రీసుమంత్రులను ప్రో
త్సహింపచి కడకు వారు మరణాంధనకు పాలగునట్లు చేసిరి.
గ్రీసుదేశము అధిగృహపాలగున ట్లొనెరిరి.

వెనెర్సు సంగ్రామము ఆమెడింపబడుటకు పూర్వమే
ప్రాన్నువారు ఇటలీవారు గ్రీసు ప్రయత్నములకు విముఖులై
యుండెననియు, ఇంగ్లీషువారుమాత్రము గ్రీకులను ప్రోత్సహిం
చుచు వారీశ్వర్యముల ఫలితముల కెంతమాత్రము బాధ్యులై
యుండెనని చెప్పుచుండెనని వెనిజులాసుగారి మొదటిలేఖనల్ల
స్పష్టమగుచున్నది. ఈలేఖ 1920 సంవత్సరము మార్చి 6
తేదీని లండనునకుగలను వ్రాయబడినది. అదినమున వెనిజులాసు
వారు ఇంగ్లాండు విదేశాంగమంత్రిని సందర్శించిరి. వారు వెను
జులాసుగారి కిట్లు చెప్పెడిరి:—

టర్కీవారు సంధివరకులను అంగీకరించినవో మీ లేమి
చేయుదురో తెలుపవలయునని మాప్రధానమంత్రి గారు కోరు
చున్నారు. ప్రేమ ఆసియా మైనరులయందు మీకు సంబంధిం
చిన ప్రదేశములను స్వాధీనపరచుకొనువిషయమై మీకు మీ సై
నిక జలముల నుపయోగించెదరా తెలిసికొన గోరెదము. మాకు
ఇతరవ్యవహారము లధికముగ నుండుటచే మీ కెట్టిసైనికసహాయ
మిచ్చుటకు వీలులేదు.”

ఇంగ్లాండు విదేశాంగమంత్రి ఇట్లు స్పష్టముగ చెప్పి
గ్రీసువారు సైనికప్రయత్నములు ప్రారంభించుటకు పూర్వము
తమకేసినామర్శ్యములను సరుముగ గణించుకొని తమకేహర్గ
ము సాధ్యమని తోచినవో ఆట్లు ప్రవర్తించవలయునని గూడ
గ్రీసుమంత్రులకు వ్రాసి యుండిరి. వెనిజులాసుగారు తమ
మొదటి లేఖయందు వైన నూచింపబడిన విషయములన్నియు
వ్రాసి ఇట్లునుగిరి:—

“ప్రాన్నువారు ఇటలీవారు గ్రీసువారికి తోడ్పడరని
మంత్రిగారు తెలిపిరి. సంధివరకుల ననుసరించి గ్రీసుకు ఇచ్చి
బడిన ప్రదేశములను స్వాధీనపరచుకొను విషయమై మేమే
స్వయముగ ప్రయత్నించెదమని నేను మంత్రిగారికి తెలిపితిని.”

రెండవలేఖ

బాలాను మహాసభ ముగిసినపిమ్మట వెనిజులాసుగారికిని
లాయదుబార్జి గారికిని జరిగిన సంభాషణము రెండవ లేఖయందు
వివరి పబడినది. అన్ని విషయములను చక్కగపరీక్షించి కెమాల
ములను బాగుత్తగ గుర్తించి, రోగియొక్క అవయవములందుగలి
గిన లోపముల గనిపెట్టి పనిజేయుచుండు వైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు,
నాన్నిజల్లానుందలి ఎమిలియా అనునాతడు వ్యాధిచికిత్సావిధా
నమును గురించి ప్రకటించిన చిన్నచిన్న పుస్తకములను గాంచిన
పప్పుడు ఆశ్చర్యముతో స్థంభించిపోవును. ఆతడు వానిని జనువు
నవ్వుడు, గిలుగు నకరిమిత కను నవ్వులనను జాలినవను
బలించు బాష్పములను వారింపుకొనటకుగాను తనచేతిరుమా
లనకు ఎంతయోపని గలిగించవలసినవచ్చును.

క్యూగారు వైద్యశాస్త్రజేతగాదు ఈకేడిదివరకు అపాటిరి
గ నుండెను. ఈకడు ఇటీవల తనకాలమును కళిరణ శక్తిని సు
పాడించుటయందు డివెను. గరి పదివత్సరములనుండియు నీతడు
చిన్నపుస్తకములను ప్రకటించుచు తనదేశమునందే తన సిద్ధాంత
మును వ్యాపింప జేయుచుండెను. గత కితకాలమున నింగ్లాండు
నందు ప్రచార మొనర్చుచుండెను.

గారి వైద్యమును గ్రీసువారు ధ్యసముచేసి మార్కొరా సముద్ర
తీర ప్రాంతములకు కెమాలగారి వైద్యములు రాకుండునట్లు
చేయుట సాధ్యమని వెనిజులాసుగారు లాయదుబార్జి గారికి తెలి
పిరి. అంతేతో కెమాలగారివైద్య డీటింబిపోవుననియు, సంధి
వరకుల సర్వర్థిండుట ముఖ్యసాధ్య మగుననియు వెనిజులాసు
గారు అభిప్రాయపడిరి. ఇందుకు సుక్రమండలినారు గ్రీసువారికి
సహాయముచేయుట అనునవిషయం వెనిజులాసుగారికి తోచెను.
కెమాలగారు ప్రకాశితులైనను టర్కీవారు సంధివరకుల సంగి
కరింపనివో కొంతదిక్కు పర్చును. వైరికబలముచే టర్కీవా
రి సుప్రార్థముగ లొంగదీయకల సేవచ్చును ఇట్టిపరిస్థితు లేన్నదైన
కొంతభయమును ప్రకటించుచునామగ్గి ఇంగ్లీషువారు సహాయము
చేయవలసి యుండెను. గ్రీకు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నముల
నామోదించవలయుననిన టర్కీరాజ్యమును భేదించి అనటో
లియా స్టేట్ మాత్రమే టర్కీ సామాజ్య మున కరు చేరి
యుండునట్లు చేయవలయునని వెనిజులాసుగారు కోరిరి. లాయ
దుబార్జి గారి ఏర్పాటును అంగీకరించిన వెనిజులాసుగారు తెలి
పిరి. “సమీప ప్రాంతములం దింకను గ్రీకుదేశమే ప్రధానముగ
నుండగలదు. ఇట్టిపరిస్థితు లేన్నిటను ఇంగ్లాండు అన్నివిధముల
మనకు తోడ్పడునని” వాసి వెనిజులాసుగారు తమ రెండవలేఖ ను
ముగించిరి.

మరియొక లేఖ

మూడవలేఖయందు మరొన్ని రహస్యవిషయములు
వివరింపబడినవి. లాయదుబార్జి గారి కోరికల ననుసరించి వెనిజ
లాసుగారు ఇంగ్లాండునకు వెలియుండిరి. ఈలేఖ 1920 సం
వత్సరము జూలై 15 వ తేదీన లండను నగరమున
వాయబడినది. వెనుకటికో జూన పీరు లాయదు
బార్జి గారిని సందర్శించి యుండిరి టర్కీవారు సంధివరమువై
చేవాలా చేయుటకు నిరాకరించిన ఏమి చేయవలయునో
అలోచించుటకు తాను వెనిజులాసుగారి పిలువనంపెనని లయదు
బార్జి గారు తెలిపిరి ఇటలీ వారివైఖరి తృప్తికరముగ లేదనియు,
టర్కీని లొంగదీయట వారికెంతమాత్రము ఇష్టము లేదనియు
లయదు బార్జి గారు తెలిపిరి. ఇకను ప్రాన్నుదేశమునందు మిలే
రాండుగారు అనుకూలమై యున్నను సంధివరకులను నిర్వర్తిం
చి టర్కీని లొంగదీయటకు సేకలను పంపుటకు ప్రాన్నువా
రెంతమాత్రము అంగీకరించని స్పష్టముగ తోచెను. ఇకను ఇంగ్లీ
షువారి విషయమై లేఖయందు వెనిజులాసు గారిట్లు వ్రాసిరి.

“ఇంగ్లాండునందు, వైరికవిషయములందు అనభవముగలవారు,
విదేశాంగమంత్రి లాయదుబార్జి గారి ఉద్దేశములకు విముఖులై
యున్నార. వీరికి టర్కీపక్షమున కొంతఅభిమాన మున్నది సంధి
వరకులకు కొనసాగించుటకు తగు సైనికబలము మిక్కున్నదా
యనిలాయదు బార్జి గారు నన్ను ప్రశ్నించిరి. టర్కీవారిని లొంగ
దీయటకు గ్రీసువారికి సామర్థ్యమున్నదనియు, ఈ విషయమై
ఎవరెట్లున్నను ఇంగ్లాండు అనుకూలముగ నుండుటచే వైద్యము
తోడను ఉత్సాహముతోడను గ్రీసువారు తమ ప్రయత్నములను
కొనసాగించెదని నేను లాయదుబార్జి గారికి తెలిపితిని. టర్కీ
వారిసైనికబల మంత అధికముగ లేదని నిరూపించవలయునని
లాయదు బార్జి గారు నన్నుకోరిరి.”

టర్కీ వారు సంధివరమువై చేవాలా చేయుటకు అంగీ
కరింపనివక గ్రీసువారు బలప్రయోగముచే సంధివరకులను కొన
సాగించినపక్షమున గ్రీసువారికి అదారమిట్టి గజ్వలవరకు నుండు
ప్రదేశమిచ్చుటకును పాటు అర్హియో ప్రదేశముల నొకసం
యుక్త రాష్ట్రముగ నేర్పించుటకు వెనిజులాసుగారు నులయుడు
బార్జి గారును అంగీకరించివీరెనవో టర్కీవారిని కాన్సుటాంటి
నోపిలునుండి తరుమగట్టుటకు కూడ అంగీకరింపబడెను. ఈ
లేఖను వెనిజులాసు గారిట్లు ముగించు చున్నారు:—టర్కీని
స్వాధీనపరచుకొని గ్రీసుదేశమునకు వెరోనాఖండమునందు గొప్ప
క్రత్రికలుగట్లు చే మగలనని నమ్ముచున్నాను. జలసంస్థ
లవై అధికారి ము మన కే యుండగలదని నమ్ము
చున్నాను. ఈ యంత్రపుఖర్చుల నన్నిటిని టర్కీవారివద్దనుండి
కమాలచేయవచ్చును. కావున మరేమి సలహాలను అంగీకరించు
విషయము వన వైద్యములందలి లోటులను భర్తించే సైనికుల
సంఖ్యను అభివృద్ధి పరువగల విషయమును తెలుపవలయునని
కోరుచున్నాను”

ముగింపు

వెనిజులాసుగారు కలహాభిప్రాయ విధమున సైనికుల సంఖ్య
అభివృద్ధిచేయబడెను. మూడులక్షల సైనికులచేర్చబడిరి. స్వీర్షా
నంది ఆసియా మైనరులోనికి దాదాపు 800 మైళ్ల ప్రదేశము
గ్రీసు సేనలచే నాక్రమించబడిన కాని పర్యవసానము వేర
విధముగ నుండెను. కానిలయదుబార్జి గారి విధానమును తీవ్రముగ
ఖండించుచున్న మాటినుపత్రిక యీ లేఖలను ప్రకటించిన దను
విషయమును గమనింపవలెను. ఈ వారము సత్యముల
అసత్యములతో తెలిసికొనుట కెట్టి అధారములు లేవు.
(లండను డెయిలీటెలిగ్రాఫు)

దేశీయ వార్తలు

దేశ బంధు దాసు గారి పక్షము వంగ రాష్ట్రమునంతటి ప్రజాభిప్రాయము

గయా కాంగ్రెసు

స్వరాజ్య నిర్వచనమునుగూర్చి జహీరుఖానుగారి లేఖ
ప్రభుత్వములముల తీర్మానమునుగూర్చి యొక పాశ్చాత్యుని లేఖ
సర్ శంకరు నాయరు గారిపై కేసు

నాయరుగారు తనమాటలను తెల్పి 100 పానులు తాను కోరిన ధర్మకార్యముల కియ్యవలెనని
సర్ మైకేలు ఓడ్యారుగారు కోరగా నాయరుగారు నిరాకరించుట

లా సేను సభ

గయా కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు మహాసభల తీర్మానములకు టర్కీవారు సంతసించుట
డాక్టరు అన్సారీగారు పారిసు, లా సేను సభలనుగూర్చి నుడుపుట

దేశ బంధు దాసు గారి పక్షము

వంగ రాష్ట్రమువారి అభిప్రాయము

(కలకత్తా జనవరి 8)

ఇంతకాలము దాసుగారు కలకత్తాను గాలేదు. 5 వ
తేదీన కలకత్తాలో జరుగునని అసోసియేషన్ ప్రెస్ వారు
తెలిపిన సభ జరుగ నేలేదు. ఒకటి రెండు రోజులలో దాసుగారు
వచ్చెదరని తెలియుచున్నదిగాని వారిపక్షమునా చెట్టిచురుకుడన
మును చూపుటలేదు. దాసుపక్షమువారు కాననసభల ఎన్నిక
లకు నిలచెదరని 7 వ తేదీన అమృతబహుపత్రికలో ప్రధాన
వ్యాసమున ప్రాసారించి దాసుపక్షమువారు మాత్రమే విషయ
మున సేమియును ప్రకటించలేదు. ప్రతిపక్షమువారు జరుపదల
చినవని కాంగ్రెసు విధానమునకు ప్రతిపక్షమువారు సేవా
పక్షమున వదిలివేసినవని దాసుగారి సహకారములో నొకరగు
శ్రీ శంకరదాస్ (డక్కా) గారు తెలిపిరి. (హిందూ)

గయా కాంగ్రెసు

జహీరు ఖానుగారు

పాట్నా నుండి 6 వ తేదీన జహీరు ఖానుగారు హిందూ
పత్రిక క్లబ్బు తలెత్తారనంపిరి.

"స్వరాజ్యమునగా విదేశీయుల సంబంధములేని సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యముని కాంగ్రెసువారు నిర్ధారణ చేయుచున్నారు."
అని మాటలాసా సమర్థుడు. ఫజలు రహమానుగారు తెచ్చిన
తీర్మానమును 1921 లో జరిగిన మహాసభలో మాజరు మోహనీ
గారు తీర్మానము నామోదించినంత మంది
సభ్యులైనను గూడ 1922 లో నామోదించలేదని అసోసి
యేషన్ ప్రెస్ వారు తెలిపిరి. ఈ ప్రకటనము సరిగాదు. ఈ
తీర్మానమును విషయ నిర్ధారణ సభలో మాటలాసా
రహమానుగారు ప్రకటించిరి. మాటలాసా
రహమానుగారు మాటలాసా మాజరు మోహనీగారి
అభిప్రాయముతో పూర్తిగా కేకీభరించి యున్నారు.
ఆసభలో 100 మంది సభ్యులుండిరి. వారిలో 49 మంది ఆసన
సమక్షమున తీర్మానమున కనుకూలముగా ఓట్లనిచ్చిరి. అనా
మదాబాదులో విషయ సంఘటనలో నాల్గవంతు మంది
మాత్రమే మోహనీగారి తీర్మానము నామోదించిరి. రెండు
ఓట్లు తప్పకనుటచే గయాలో విషయసభలో నీ తీర్మానము
వీగిపోవుటచే దానిని మరల మహాసభలో నుపహరించెదనని
రహమానుగారు ఆధ్వర్యమునకు తెలిపిరి. అనాడు ప్రభుత్వ ఋణ
ముల తీర్మానము తరువాత స్వరాజ్యతీర్మానము చర్చకు
వచ్చునని కార్యక్రమ పట్టికలో నుం
డుటచే న్యాయస్థానముల తీర్మానము చర్చింప బడుచుండగా
మాటలాసాగారు మాధ్యాహ్న కప్రాభాస మొనరించుటకు వెలు
పలికి వెళ్లిరి. కాని న్యాయస్థానముల తీర్మానమునై చర్చ ముగియ
గానే అధ్యక్షుడు ఋణముల తీర్మానమును చర్చకు వెట్టుట
మీని స్వరాజ్యతీర్మానమునే చర్చకు వెట్టెను. అప్పుడు మాటలా
సాగారు సభలో లేనందున ముజుంబారు (కామిలా) గారా
తీర్మానము నుపహరించిరి. పిమ్మట మాటలాసాగారు ప్రత్యే
క్రమమున కనవలించవలెనని ఆధ్వర్యమునకొరి. అందుల కభ్య
క్షుడనుమతి నొసంగక అనుమదించుట కనుమతి నొసంగెను.
మాటలాసాగారు రట్టనవదించిరి. మహాసభలో దానిపై ఓట్లు

పుచ్చుకొనగా మూడవ వంతుకు ఓగ్గసింబంధ్యుల వారసకూల
ముగా ఓట్లనిచ్చిరి. నేను అనామదాబాదు సభలో నీ తీర్మానము
చర్చింపబడినపుడుగూడ నుండిని. అనామదాబాదులో కంటే
గయాలోనే హెచ్చుమంది అనుకూలముగా ఓట్లనిచ్చిరి. నేను
నిర్ధారణగా చెప్పాలను. ఈ తీర్మానమును గూర్చియే మాటలాసా
మాజరు మోహనీగారిని కారాగృహమునకు పంపినందున నేను
కటికంటే నిపుడు హెచ్చుమంది దీని నామోదించిరి జహీరు
గారు తలెత్తినంపిరి.

ముణముల తీర్మానము

ఒక పాశ్చాత్యుని లేఖ

బ్రిటిషు దొరతనమునా లెపురు చేయుచున్న ముణములకు
తాను బాధ్యులము గామను తీర్మానమును నేడు కాంగ్రెసు
మహాసభలో నామోదించిన వార్తాపత్రికైన సభికారమును
కపోంపకమానరు. ప్రస్తుతమావసరము యిప్పటి రాజప్రతినిధి
గారును ఢిల్లీ నుండి గూడ మాటలాసాగారి కంటే
బాగుగా గ్రహింపబడి యున్నారు. బ్రిటను దొరతనమువారు
పూచీబడినగాని సివిలు సర్వీసు యుద్ధోన్ములకు మనశ్శాంతి
కలుగదని లండను టైమ్సు పత్రికకు ఎం. డబ్ల్యు. ఫెంటన్
(వి. సి. ఎస్) గారు వ్రాసిన లండను నగరమునండి 4 వ తేదీన
కలకత్తా యంగ్లిషుమను పత్రికకు తలెత్తివార్త పంపబడిన.

లా సేను సభ

కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సభల తీర్మానములు
తురుష్కులలో మంచి ఫలితము కలుగుట

లా సేనులో నన్న టర్కీవారు గయా కాంగ్రెసు ఖిలా
ఫతు మహాసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములకు చాల
వార్త మును వెల్లడించిరి. మహమ్మదీయులలో కొందరిని వేరు
చేయుటకును అసియా ఖండవాసులలో కలిగిన వికమత్యాను
కూలకును నూతన ప్రజాభిప్రాయము నికొనించుటకును జరుపబడుటకు
తంత్రములు ధర్మభండమున నెంతమాత్రమును కొనసాగవని
నుడుపుచు లా సేను సభలోని టర్కీవారు చాల సంతోషమును
వెల్లడించిరి (బోంబే క్రాంతి).

శాసనసభా బహిష్కరణ తీర్మానము

సి. రాజగోపాలాచారిగారి లేఖ

సి. రాజగోపాలాచారిగారు అమృతబహు పత్రికకు
ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.

కాంగ్రెసునందు శాసనసభా బహిష్కరణ విషయమై
నేనుపాదించిన తీర్మానమునై మీరుకొంత విమర్శించినారు.
మిత్రతనిధి కొన్ని కష్టములతో అతీర్మానమును మీకంపెను. విష
యనిర్ధారణ సంఘమునందును మహాసభయందును నేనీ తీర్మాన
ముపహరించుటకు మునుపు గానింపబడిన మార్పులను కారాపత్రి
కా ప్రతినిధులు గమనించి యుండలేదు. కావున తీర్మా
నమునంతటి కడపటి భాగమును యుక్తిండ్ ప్రకటించుచున్నాను
రాజోపు ఎన్నికలయందు పోటులు శాసనసభలకు ఆ
భ్యర్థకులగు నుత్తరభాగదనియు ఈ సలహాకు వ్యతిరేకముగ ఆభ్య
ర్థకులగు యుత్తరభాగదని ఇతరపోటుల వోట్లు ఇత్య గూడదనియు
యాదద్భావక కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయించు విధమున
ఈ బహిష్కరణోద్యమమును కొనసాగించవలయునని పోటర్లకు
సలహా ఇచ్చుటకు యీ మహాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

డాక్టరు అన్సారీగారు

ఫిల్లీలో సంభాషించుట

గయాలో జహీరు ఖానుగారిలాఫతు మహాసభ కధ్యక్షుర
వహించిన డాక్టరు అన్సారీగారు రుటునుండి ఫిల్లీ నగరమునకు వచ్చిన
పిమ్మట టర్కీనిగూర్చి సంభాషణలో నిటుల నుడిచిరి. ధర్మభం
డమున మహమ్మదీయులలో అతివాదులు మితవాదులను విభేద
మేలేదు. లా సేను సభలో టర్కీ ప్రతినిధులు కొరిన కొరి
కలన్నియు న్యాయమయినవని భారత మహమ్మదీ యు
లందరు సంగీకరించుచున్నారు. ఇక మిగిలిన భేద
మేమైన నున్నదో నది త్యాగ క్షేత్రము డున్నది. టర్కీవారి
కోరికలు న్యాయమైనవని సభలలో తీర్మానించుటతోనే కొం
దకు తృప్తి చెందెదరు. మరికొందరటుగాక అందుల కత్యధికమును
త్యాగము గావించెదరు. జర్మను లియోకలసిన నష్ట పరిహార
మును గూర్చి అంగ్లరాసు దేశము లెన్నటికిని ఏకీభవించవని
నేనెరుగుదును గాన పారిసు సభ ఫలితములను గూర్చి నాకేమి
యును వింతలేదు. జర్మనీ వారి వలన భనము
రాబట్టకున్న వరాసువారికి దుష్పరస్థితి గలుగును వారం
దు విషయమున అంగ్లేయులతో నేకీభవించవలయు. మోగలు
తోని కిరసనాయలు బావులను వదలగూడదను పేరాననే అంగ్లే
యులు అంగ్లేరా వారికోర్కెల విషయమున నితరతేజములవారి
తో నేకీభవించ బాలయగాన సీరెండు సమస్యల విషయమునను
మిత్రమండలివారి యొకమత్యము వట్టివిధ్య అకిరసనాయలు బా
వులలో నాల్గవంతు మాట్లాడు మరల బడయుటకు బ్రియాండు
గారు హెచ్చుగా కోరుచుండుటచే నతడు టర్కీవారిలో నేకీ
భవించెను. ఏలనగా టర్కీవారు రాబావులపై తనకుగల యాజ
మాన్య స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలుగి వట్టిదని ఎవ్వరు
హెచ్చు మొత్తము నిచ్చినవారి కాబావు ను కల్లు కీచెదరని
అతడు లెలంచెను. అట్లు జరిగినవో హెచ్చు మొత్తమును టర్కీ
వారికిచ్చి ఆబావులను కల్లుకు పుచ్చుకొనుటకు పరామర్శ
సంసిద్ధులైయున్నారు. ఇదివరకే బ్రిటిషువారికి కిరసనాయలు
తేజ్విములు మాడుకలవు. ఇంకను మరి కొన్ని స్థానములనుగూడ
బ్రిటిషువారే సంపాదించినవో కెక్కిన దేశములవారికి నష్టము
కలుగును. బ్రిటనువారు బ్రిటిషునుకొని యున్నంత కాలము
లా సేను సభలో అనుకూలము కలుగదు. ఆసభ విఫలమైనవో
అతివాదులనుగూడ ప్రపంచ యుద్ధమైన జరుగును. లేనివో ప్రత్యేక
మున యుద్ధమునకు సర్వస్వాన్ని సమమును నమకట్టుచు వేచి
యుండుటయైన కటన్గించును. మరియొక దారుణ రణమున మును
గుట కై రోపాక్షేపము వారిపై దిద్దుపడుటలేదు. ఎట్లులేనను టర్కీ
వారికి నష్టములేదు. యుద్ధమే తటస్థించినవో గయాలో జరిగిన
ఖిలాఫతు మహాసభలో నామోదించుట తీర్మానముల ప్రకార
ము భారత మహమ్మదీయుల లండనును సభ ముగిసెనుటకు తగిన
కారణ మేర్పడును వారు నిశ్చయముగా నట్లు నడుచుకొందురు
యుక్తిపరుడగు కర్జునుభ్రువు అల్ప సంఖ్యాకుల విషయము
మున్నగుననేక అడ్డంకులను కల్పించుచున్నారు. ఎట్లులైన
మోసమున వదలుటకు టర్కీవారి స్వగోచరము నిర్బంధించుట
కే యీకన్నా గ మంతయును జరుగుచున్నది. ఈ మధ్య క్రి
టర్కీవారి దివరకే గ్రహింప గలిగిరి గాన
వారిక మోసపోరు. రెండవది జలసంధి విషయము. ఈ విషయ
మున రష్యావారి రాష్ట్రములవారు చాలపని చేసెదరు. బ్రి
టిషు మర్త్రులు మారుటవలన టర్కీవారికి ప్రతికూల మేమియు
కలుగలేదని కొందరు నూదించిరి. మర్త్రులు మారిగాని బ్రిటిషు
విదేశ కార్యాలయమువారి పద్ధతివిషయము మారలేదు. ఆకా
ర్యాలయమున వెనుకటివలెనే కర్జునుభ్రువు ప్రాజాపత్యమే ప్రబ
లముగా నున్నది. మహమ్మదీయులు సెయింటుపాలు దేవాలయ
ములపై భక్తిచూపుట ఎంతసాధ్యమో కర్జునుభ్రువు తనఅభి
ప్రాయములను మార్చుకొనుట అంతిష్టమో భాగ్యము లా సేను
సభలో రానురాను కిరసనమస్యలను చర్చించు చున్నారు. వీని
లో సమాధాన మనలేదుదదరు. ఇదివరకును పామునీసిరి. ఇక
అడుగురాతి పల్లకను వెకలింప జూచుచున్నారు. టర్కీవారు బ్రిటి
షువారిట్లు ప్రతికూలభావమును కలిగియుండుట బ్రిటిషువారి
కే హానికరమని డాక్టరు అన్సారీగారు నుడిచిరి.

సర్ మైకేలు, సర్ శంకరు

నాయరుగారు

సర్ మైకేలుగారి పలుకులు

ఇంగ్లాండు ఇండియా దేశములలో కరకంకరు నాయరుగారు
బహిష్కరణముగ నామోదించుట నియమలెను. నూతనమున నేను
చెప్పినధర్మకార్యమున కియ్యవలెను. వార్తలుచేసిన నేను శ్లో
రద్దుచేసికొందునని తెలిపితిని. అందులకు కరకంకరు నాయరుగా
రంగీకరింపలేదని సర్ మైకేలు ఓడ్యారుగారు నుడిచిరి. ఈ కేసులో
లాసాగారు కర్జును జన్మనుగారుగూడ ముఖ్యులని సాక్షులలో
కొక్కరిని లండనునుండి జనవరి 1 వ తేదీన కలకత్తా వెట్టుచును
శ్రీరంగ ప్రత్యేకతలెత్తారన పంపబడిన.

సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు

మాంటాగూగారి అభిప్రాయములు

ఈ ప్రత్యేక కలకత్తా యింగ్లీషు మనుషు పత్రికలో ప్రకటింపబడిన ప్రస్తుతము భరతఖండమున వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులు ద్వంద్వపరీక్షలను కొన్నిటిలో ప్రజలకును స్పెషల్ పార్ట్ మెంటుకును బాధ్యులగుటచే రాజకీయ సంబంధములగు వివాదలలో వారుగూడ క్రవేళింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ పద్ధతి తొలగువరకు నీసంబంధము లేవదు. తీసికట్టి సర్వీసు ఉద్యోగకలందరును సంస్కరణములకు ప్రతిఘటించి నిర్ణయించుట సరిగాదు. సర్వీసు ఉద్యోగులలో కనీసము దొరకకపోయినను సమర్థులగువా రితరులు అభివృద్ధి అయి ఉద్యోగముల నెప్పటికిని సర్వీసు ఉద్యోగులకే యివ్వవలెను పద్ధతి అనుచితము. ఆంగ్లేయలలో లాయడు బార్రిగా రొంగిన ఉపన్యాసమందలి విషయములలో చాలభాగము సత్యమున విగాత్ర ఆ ప్రసంగము చాల మానికరము గొరతమువారు సివిలుసర్వీసువారి అధికారమును స్వాతంత్ర్యమునకు పరిమితముగాను నిర్ణయించుట సరిగిరి. ఇదికే ప్రవేశకరము. పద్ధతినితప్పుకొనసంగము గాన నిపుడు సర్వీసువారి స్థితిని పొర్చి విచారణ చేయవలయును ఈపరిస్థితి సమయమునకు సంబంధించినంతవరకే విచారణ చేయవలయును. ఈచిట్కలకన్నిటి నిదియే కారణమని మాంటాగూగారు నడిపిరి.

అనాయాస ఉత్తమమరణము

బ్రహ్మశ్రీ మహామహోపాధ్యాయ రామసుబ్బశాస్త్రిగారు

వీరు కలకత్తా పూర్వజ్ఞులు వాస్తవములలో నిజసంయమము. వీరు పాండిత్యవిశేషమున మరణసమయమున సరిగా గుర్తించి యుండటచే వారము దినములు ముందుగానే విష్యులందరును వచ్చునట్లు లేఖలు వ్రాసిపెట్టించిరి. నిత్యమును వేదములు, భగవద్గీత, విష్ణుసహస్రనామములు మున్నగువానిని విష్యులందరును తన చుట్టును గూర్చుండి పారాయణమొనరించుకొనియున్నారే. దశమివారు స్వయముగా జీర్ణపాత్యైక్తము చేయుచుకొనిరి. ఏకాదశివారు నూతన వస్త్రమును ధరించిరి. అమృతేతిలో కాశిగంగలోని మృత్యునకలిపించి దానినినంటినిండ చాయించుకొనిరి. కుక (దర్భ) లను నేల కరువజేసి దానిపై పరుండి విష్ణు సహస్రనామములను స్వయముగా చెప్పి శ్రీరామా శ్రీరామా శ్రీరామా అని నడుపుచు కొంచెమైన మరణభావ లేకుండ అనాయాసముగ ప్రాణముల వదిలిరి. సాధారణముగ కొద్దిగైన క్యాసలు వచ్చును. వీరికేమియును కాలేదు. శ్రీరామా అనుమాటతోనే ప్రాణములు వదిలిపోయిరి. వీరిమృతి భిష్ములవారి కృష్ణులంద మరణమును గుర్తించు దెచ్చుచున్నది. ఇట్టి ఉత్తమ మరణము ఏక్కిరిపుణ్యాత్ములకుగాని లభించదని మనవెద్దలు తెలిపెదరని మరణకాలమున నామసానియుని సన్నిధానముననుండి కృష్ణముగా చూచిన మిత్రుడొకడు వ్రాసినలేఖను మధురకీర్తి కే. వి. రామస్వామిగారు హిందూ పత్రికకు పంపిరి.

అకాలీలు కొత్తగురుద్వారముల

నాక్రమింప గోరుట

గుహంతులు ప్రభుత్వమువారిసహాయమునకోరుట

నానగురుద్వారము మహాంతులు లాహోరు మండలము గాని ఖానుకూరులోని ఉదాసీల గురుద్వారము మహాంతులు ప్రభుత్వమువారి సహాయమున కోరిరి. గాన వారిసహాయార్థము పోలీసులను పంపుటకు దొరతనమువారి రంగీకరించిరి. 7 వ తేదీ కడయమునకు పోలీసులు నానగురుద్వారముకడ కేగిరి. అట్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూకర్మెంటును గూడ నచటికి పంపిరి గాని అకాలీ తనకును కాలేదు. చాలాపు ఆస్తిల ఖాయాపేరుగురుద్వారముమహాంతుగురుద్వారా సంఘమువారికి వశపరచినందున దొరతనమువారిచటికి పోలీసులనుపంపలేదు. ఆ గురుద్వారము రైతులకును గురుద్వారా సంఘమువారికిని రాయభారములు జరుగుచున్నవని తెలిసినదని పంజాబుదొర తనమువారు ప్రకటించిరి.

చెరసాలనుండి వదలబడినవారిని మరల అరెస్టు చేయుట ఒకసంపాదకుడు ఒకవలంటీరు

సింఘపూదరాబాదులో హిందూపత్రికకు వెనుక సంపాదకుడుగా నుండిన ప్రొఫెసరు జనరలుల ఖాసిగు వి. ఎస్. సి. గారిని పీనలు కోడు 108 క్క న్యక్షిండ్ మరల అరెస్టు చేసిరి. మరల టిర్పితో యుద్ధము పోగినవో జరుగవలసిన ఫనిని గూర్చి గయలో ఉలేమా సభవారు చేసిన తీర్మానముల గూర్చి కర పత్రికములను ప్రకటించినందులకు మహమ్మదు బఖ్ అను ఖిలాఫతు వలంటీరును గూడ మరల అరెస్టుచేసిరి.

సంవత్సరాది సంచిక

రుధిరోద్ధారి సంచిక ముద్రణమునకై ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

సంచికయందు ప్రకటనకై పంపెడి వ్యాసములను చిత్రపటములను జనవరి నెల 16 వ తేదీలోగా మా కార్యాలయమునకు చేరునట్లు పంపవలయును. ఈమారు వచ్చినన్ని వ్యాసములతోనే సకాలమునకు సంచికను ప్రకటింపదలచితిమి. గాన ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరును త్వరలో తమతమ వ్యాసములను, చిత్రపటములను సకాలమునక బంపి తోడ్పడగోరుచున్నాము.

సంపాదకుడు, ఆంధ్రపత్రిక, 7. కంబుకెట్టి పిథి చుర్రాను.

నుగుణవిలాసనభ

నందనూరునాటకము

ఈ నెల 7 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము సభవాకు ద్రవిడభావముందు నందనూరు నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ఆనాటకమున నుప్రసిద్ధులగు ఏ. కృష్ణస్వామయ్యగారు నందనూరునాటకమును ధరించి సభ్యులను భక్త్యమృతవాహిని నోలలాడించి రసమయం జెట్టి ఆతిథియొక్తియునులేదు. చాలసారు లీనాటకమును చూచియుంటినిగాని ఎప్పుడును ఇట్టి మహదానందమును అద్యుభాగ్య మిదివరకు లభింపలేదు. కేవలమీతి, గాఢకాలము, హాసభావములు, అనుభూతిభావము, భక్త్య శ్రేణులు, కనకసఫేరు సందర్భము లభింపకపోయేనే మాఖాసాదారునికి కరుణ గలకపోయేనే యను తీవ్రమనోభ్యధ, ముఖాసాదారుడు పరుషాత్మ లాడుచున్న సహజసాత్వికమహిమను గోరంతయు విదవవంతుడు, సౌజన్యముతో గూడిన విషయము మున్నగువాని వయ్యగారు నిరుపమానముగా ప్రదర్శించి నాటకమునకు భక్త్య స్థలిగించిరి. ముఖాసాదారు పాత్రమును ధరించిన డబ్బూ దొరసామయ్యగారంగారు గూడ చాల బాగుగా పనిచేసిరి. నందుని మహిమాత్మతయమును స్వయముగా చూచిన పురుషు వారు చూచిన సభ్యత్వావసంజనిత దుఃఖాత్మతయ మెల్ల వారిచిత్తముల గరంచివేసెను. నాటకమున గనియందలి ఉత్తమ నీతిరత్నము లిట్టి నటకేఖలవలననేగదా బహిర్గతమై సభ్యులకు కీర్తిభూషణములైవారల భక్త్యలం జేయును. అట్టిహాసభావ ప్రదర్శన వాకాళలము లేనినటులు సంగీతముమరుగున దాగిపోయిన పోజుచెదరగాని తామరసాస్వాదన మొనరింపనలేదు. యితరులకు దానినందింపనలేదు. వైగాసంగీతమే నాటకమునకు ప్రధాన మను భ్రమకులొనై సమర్థులగుటలకుగూడ లోటుల నెంచుచుందురు. సంగీతమే రాదని పెదవి విరుచుచుందురు. సంగీతమును విశ్లేషవారికి పాటక చేరితిం లేవా? రానరాన నాటకావలోకనములకు మతి యెట్లు మారిపోయినది. నాటకప్రయోజనములను సరిగ గ్రహించుకొనిన వారు విక్కిరితకంక్కునగా నున్నారు. కాన సంగీతమువలన గులభముగా మెప్పువదయుట సాధ్యమగుటచే హెచ్చుచుండినటులు అట్లెత్తరమగు హాసభావములను పూర్తిగానిర్దించి నాటకకం గములను పాటకచేరితిం గూర్చివేసిరి. ఈలోపమును విద్దులకు మామిక్రులు శ్రీపాద కామేశ్వరరావుగారు రాజమహేంద్రవరమున వచనమునే నాటకముల వ్రాసి విద్యాధికులగు కొందరికి ప్రదర్శింపజేయుచున్నారు. ఇందులకు వా రెంతయు క్షోభనీయులగుదురు. కాని ఒక్కరివలన నీ సంస్కార మెట్లు నెరవేగలదు? ఎందరో పత్రికలలో విమర్శలనువ్రాయుచుందురే గాని ఈలోపమును నవరించుటకు గట్టికృషి నెవ్వరును కలుపుచున్నట్లు లేదు. నుప్రసిద్ధులైనవారు వారేనాటకకం గము నుద్ధరించుటకు నడుము గట్టవలెను. ప్రేక్షకు డను రాజు సంగీతమును వారకాంతలలో జిక్కి రకప్రదర్శనమున పట్టుకొని పరిత్యజించెను. రాజుమెప్పుడ డని భవమున బడయగోరెను నటులను నాగితులు స్వార్థపరులై పూజనీయులగు రసికాడవిని నిరసించి మాయలాడియెను గాంధర్వియను వారకాంతకే పాదాక్రంతులగు చున్నారు. ఇట్టివో రసజ్ఞత యను స్వస్వరూపసందర్శనమున సభలు లేన మహానియులు (నటరాజులు) తమబోధనా ప్రదర్శనా) నై పుణ్యమున నీచకాంతాను రాగమున మైమరచి యున్న ప్రేక్షకరాజ్యమునకు పట్టరాణి యగు రసికాడవి నిరుపమాన మనీ మాతీయమును ప్రత్యక్షముగ చూపి ఆతనిని ప్రబోధితుని గాఢించివో తత్తణమే తిదానగ్రహాకాధారజీవు లగు నటులుగూడ పెదదారిని వీడి సన్మార్గము ననుసరింపగలరు గాన ని.దులకు ధీమంతు లెల్లరును గట్టిపట్టుదలతో పని చేయగోరెదను. ఇట్లు ప్రదర్శకహితైషి యగు నొక వృద్ధుడు.

వైస్రాయిగారు కలకత్తాలో ట్రాపికల్ (ఇష్టదేశోచిత) వైద్యశాలను దర్శించుట కలకత్తాలోనను ట్రాపికల్ వైద్యశాలను వైస్రాయి గారు 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము దర్శించిరి. కాలాజివో, హుక్ కుమె, బ్రహ్మ మొదలగు రోగముల చికిత్సను ప్రత్యక్షముగ దర్శించిరి. అనంతరము రోగములముత్పత్తిక్రమము దెలుపు సిం మా ప్రదర్శనమును వైస్రాయిగా పరిక్షించిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జనవరి 9-వ తేదీ మంగళవారము

(1) భాస్యములు			
కనియలు బా 1-1	రూ 45.0.0	మొదలు 58.0.0	మొత్తం
బియ్యము బస్తా		మొదలు.	వరకు.
మొదలు తెనాలి	,, 45 గలది	రూ 12.8.0	18.0.0
నెలూరి	,, డిటా	,, 15.8.0	16.0.0
శిల్పి	,, డిటా	,, 15.8.0	16.0.0
రాగులు ర. 164	బస్తా 1-1	,,	8.8.0
మత్తము	,,	,, 19.0.0	20.0.0
(2) పప్పు భాస్యములు			
కనియలు బస్తా 1-1	158 ర.	రూ 11.0.0	12.0.0
నెలూరి	,, డిటా	,, 10.8.0	12.0.0
నెలూరి	,, డిటా	,, 11.8.0	12.0.0
మినములు	,, డిటా	,, 18.8.0	14.8.0
తలము	,, డిటా 158	,, 8.0.0	7.8.0
(3) మాన వస్తువులు			
మత్తము మానె బా 1-1		రూ 145.0.0	146.0.0
నెలూరి బా 1-1		,, 18.0.0	28.0.0
కొండాపురం చేరు పెదగజపు బా 1-1		,, 58.0.0	59.0.0
యితరప్రదేశము		,, 54.0.0	56.0.0
తరుపెనగూడె గానక బా 1-1	రూ 115	మినకూడె 110	
అనుదము నూనె బా 1-1		రూ 112.0.0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చాంతలపు బా 1-1		రూ 175.0.0	
మారకము	,,	రూ 169.0.0	
మిరపకాయలు(గుంటూరు) బా 1-1	రూ 90.0.0	110.0.0	
గుంటూరుపొయ్యకట్టు నిలివంక	చాంత 1-1	రూ 45, 50	
కొండాపురం పొయ్యకట్టు	,,	రూ, 65 70	
తెలుపు బా 1-1		రూ 40.0.0	45.0.0
తిరికండు పాతని బా 1-1		రూ 85.0.0	48.0.0
,, క్రొత్త బా 1-1		రూ 52.0.0	68.0.0
(5) ఇనుము			
కట్టలు గళం బా 1-1		రూ 84.8.0	85.0.0
వడరం	,,	,, 86.0.0	87.0.0
రథండు	,,	,, 86.0.0	87.0.0
(6) లోహములు			
మండి 100 కులంక		రూ 80.0.0	84.0.0
బంగారము, తులము 1-1		రూ 26.0.0	
నవరస 1-1		రూ 16.12.8	
ఇత్తడి బా 1-1		రూ 815.0.0	820.0.0
రాగి డిటా		రూ 850.0.0	855.0.0
అస్సా చక్కెర బ 1-1		రూ 41.8.0	42.0.0
(7) గంగులు			
బ్రహ్మచూడ 20 డిక్లె	ఆంధ్రుల పీసా	రూ 88.0.0	
డిటా 16	డిటా	రూ 75.0.0	
అవు క్రొత్తడు 20 డిక్లె		రూ 90.0.0	
డిటా 16 డిక్లె		రూ 75.0.0	
తొట్టిక్రొత్తడు 20 డిక్లె		రూ 90.0.0	
సింహంయ్య 16 డిక్లె		రూ 75.0.0	

వి. సి. యస్. ఉద్యోగుల జీతముల నెక్కువజేయు మాట యసత్య మని ప్రకటింపబడుట వైకాంటు పీలుగారు సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతముల నెక్కువజేయుటకై కొవిను నేర్పరచెదరనువారి యధు త్వమును నిరాధారమున నని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సం॥ జనవరి నెల 9-వ తేది

మంగళవారము

రీడింగు ప్రభువుగారి
విచిత్రాభిప్రాయములు

రీడింగు ప్రభువుగారు కలకత్తా వర్తకసంఘ సభలో గావించిన ప్రసంగమును గమనింపవచ్చును. ఆర్థికసంఘమువారి సలహాలు మానవదులకు దెలియను. ఈసంఘమునందలి సభ్యులలో నధిక సంఖ్యాకులు, వాణిజ్యరక్షణమును పాక్షికముగ నంగీరించిరి. అల్పసంఖ్యాకులు వాణిజ్యరక్షణమును పూర్తిగ నవలంబించవలయునని సూచించిరి. అధిక సంఖ్యాకుల యభిప్రాయము దేశమునకు రుచింప లేదని, తెలిసిన విషయమే. అల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము దేశాభిప్రాయమున కనుకూలముగ నుండెను. రీడింగు ప్రభువుగారు ఆర్థికసంఘమునందలి అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయముచూడ మనఃపూర్వకముగ నామోదించుట లేదని, వారిప్రసంగము వెల్లడిజేయుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము చాలె ఇందువిషయమై చర్చదీసికొన నర్హులని, రీడింగు ప్రభువుగారు తెలుపుచున్నారు. విశ్రాంతిగము బట్టి ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచర్చ ఎటులుండునో యూహించవచ్చును. పరిశ్రమలను కొన్నింటిని రక్షించుచో, వెక్కు ఆపాయములుగలవని వీరికి భయములదు. ప్రభుత్వమువారికి సుంకముల విషయమై సలహానిచ్చుటకు టాడ్ టోబాక్కును నియమింపవలెనని, ఆర్థికసంఘము సూచించెను. ఈ సలహానుగూడ రీడింగు ప్రభువుగారు రంగీకరించునటుల దోచెడు. ప్రభుత్వమువారు తమ యధికారమును టాడ్ టోబాక్కులకు వప్పించుటకు వీరికేష్టమున్నటుల గనుపించుదు. ప్రభుత్వపురాబడిని వృద్ధిజేయుటకు సుంకము లనువిధించుట లాభకరమయినను, వాణిజ్యరక్షణము కొరకు సుంకములను విధించుట, రీడింగు ప్రభువుగారికి ఉపద్రవకరమని దోచును. పరిశ్రమలరక్షణకొరకు సుంకములను విధించుచో, అందులకు ఎప్పుటిప్పుడు విచారణ జరుగవలయునట. ఇట్టి రక్షణకర్తవ్యవలన ఒకప్పుడు మంచిగలిగినను, ఒకప్పుడు చెడుగు గలుగునట రీడింగు ప్రభువుగారి సంజ్ఞాభిప్రాయములబట్టి, ఆర్థికసంఘపు సూచనలు ఆచరణలోనికివచ్చుట దుర్లభమని కనుగొనవచ్చును. ఇంతవరకును, ఏవిచారణసంఘములవలన నయినను నిజలాభము గలిగెనా? ఆర్థికవిచారణసంఘమునకు గూడ అట్టిపర్యవసానమే చేకూరిన నాశ్చర్యము లేదు. అయిదుసంవత్సరములనుండియు హిందూ దేశపు బొక్కనము పట్టిదియగుచున్నదనియు, నష్టములు వరుసగ గలుగుచున్నవనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు ఒప్పుకొనిరి. ఇటులనే ఇంకను నష్టముగలుగుచో, దేశమంతరించునని, వీరికిదెలియును. ఈయాదనునివారించుటకు ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గింపవలయునట. ఎటుల తగ్గింపవలయునో రీడింగు ప్రభువుగారు తెలుపరయిరి. ఇంచితేపు కమిటీవారి శ్రమను, రీడింగు ప్రభువుగారు రెంత పొగడినను, విశేషలాభముండునని దోచెడు. మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గింపవీలులేకుండ. సివిలుఖర్చు తగ్గుటకు మారుగ, ఇంకను హెచ్చెడి సూచనలు గనుపించుచున్నవి. సర్వీసుల వేతనాదులు హెచ్చుగావలసియుండ వ్యయమెటుల

దగును? ఆర్థికసభ్యులగు హెయిలీగారి స్థానమును క్రొత్తగ సర్జెంట్ బ్లాక్ ట్యుగా రాకమించినంత మాత్రమున, ఆర్థికపరిస్థితులు మానవదుల కల్ల. ఇక, గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములు ప్రజాభిప్రాయమున కనుకూలముగ లేవని, రీడింగు ప్రభువుగారు తెలుపుట అతిసాహసము. ప్రజాభిప్రాయము వీరికి ప్రత్యేకముగ దెలిసె గాబోలు. కాంగ్రెసు బెడరింపులను తాము పాటింపమనియు, అవసరమగుచో కలవరము నణగ ద్రొక్కుటకు తమ శక్తివంతము వినియోగించెదమనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు బలుకుచున్నారు. ఈవిషయమున బాధ్యతగలవా రెల్లరును తమకు దోడ్పడుదురనియు, రీడింగు ప్రభువుగారు రడుగుచున్నారు. రీడింగు ప్రభువుగారు రెప్పుడు ప్రసంగించినను, లా, ఆర్డరులనుచ్చాయ, ప్రభుత్వమువారి నిరోధ శక్తిని గూర్చి మాత్రమే ముచ్చటించుచుందురు. బల్లపయోగముపై వీరికి గల విశ్వాసము మెండు. ఇంతవరకును, వీరు ప్రజాశయ సాఫల్యావసరమును గ్రహించినటుల గానరాదు. నిర్బంధములపై వీరికిగల విశ్వాసము, ప్రజాశయసాఫల్యముపై ప్రసరింపలేదు. రీడింగు ప్రభువుగారు రెంత బెడరించినను, వారు ఎంత తీవ్రనిర్బంధములను ప్రయోగించినను, కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను ప్రజలు శిరసావహించెదరనుటకు సందియములేదు. నిర్బంధప్రయోగములకు వెంటి, వారు వెనుదీయుదురని, రీడింగు ప్రభువుగారు యూహించుట పొరబాటు. ప్రజలు స్వాతంత్ర్యసంపాదనముపట్ల దృఢనిశ్చయమై యున్నారు. ఇందుకువారు ధర్మమార్గము నవలంబించుచు, తమయజ్ఞేశము నెఱవేరువరకు దీక్షను విడనాడబోరు. ప్రజలనింకను బాధింప నెంచుట కర్హప్రయత్నము. వారినిశ్చయము మరల నేరదు. కష్టము లినుమడించిన కొలదియు, వారినిశ్చయమును బలపడుచుండును. కాంగ్రెసులో నిరుపక్షములవారును ఏకమై తదేకదీక్షతో పాటు బడుటకు, రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము లోడ్డునునని నమ్మెదము. కృతనిశ్చయములగు ప్రజలసంకల్పము సఫలముగాక మానదు. ధర్మబద్ధమగు స్వాతంత్ర్యోద్యమ మెన్నటికిని విఫలము గానేరదు. గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములను నాగరికప్రపంచము గాంచి మెచ్చునటులకు సందియములేదు. కాంగ్రెసు, ఖిలాఫాల్ సభల తీర్మానములను లాసానీ సమావేశమునగూడిన తుర్కిప్రతినిధులు హర్షించిరి, బొంబాయిక్రానికలుపత్రికకు ప్రత్యేకతంతి వార్త చేరెను. అధికారుల కీ తీర్మానములు వివరీతముగ దోచవచ్చును. కాంగ్రెసు తీర్మానములను చులకనజేయుటచేగాని, నిర్బంధ తీవ్రతను పెంపుజేయుటచేగాని, జాతీయోద్యమము నిర్మూలమగునటుల కేవలము, భయ, స్వరాజ్యసిద్ధిగలుగువరకును, దేశములో జనించిన అఖండ సంచలన మంతరింపదు. గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములు స్వరాజ్యసిద్ధిని తప్పక గలిగించునని, దేశము నమ్ముచున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, దేశవిశ్వాసమును భంగపరుచుటకు మారుగ, దానిని మరింత బలపరుచునని భావించెదము.

అడవులు : నిరాకరణము

పరిపాలనమునందెట్టి లోపములున్నను వానిని కప్పిపుచ్చుటకు, నిరాకరణోద్యమము నడ్డుకట్టెట్టుట పరిపాలనయినది. ఈయలవాటు చెన్నరాజధాని యందు విశేషముగ గనుపించుచున్నది. 1921-22 సంవత్సరపు అడవుల పరిపాలనపు వృత్తాంతమును చదివిన, అటవీశాఖోద్యోగిలేమి, ప్రభుత్వము వారేమి సహాయనిరాకరణోద్యమమును తమ యక్కరలకొరకెటులవినియోగించిరో తెల్లమగును.

అడవుల యిబ్బందులు నిన్న నేడు వచ్చినవిగావు. ప్రజలలో నిందుశయమై వ్యాపించిన యసంతృప్తియు, అధికారుల కౌతన్యమును, ప్రజలకును వీరికిని తరుచుగ జరిగెడి సంఘర్షమును, చిరకాలము నుండియు వ్యాపించియున్నవే. ఫారెస్టువిచారణ సంఘ మేర్పడునాటి కే, ఎన్నియోనిదర్శనములు బయల్పడెను. ఈవిచారణసంఘమువారు ప్రజల యిబ్బందులు తీరుటకు కలుసూచనలగావించిరి. ఆసూచనలనింకను యెములులోనికి రాలేదు. ప్రజల ఘోష యింకను నివారణగాలేదు. ప్రజల కనుకూలమగు ఏర్పాటుల గావించుటకుబదులు, అటవీ శాఖవారీమారు సహాయనిరాకరణోద్యమమువలన ప్రజలలో నసంతృప్తి ప్రబలెనని దెలుపుచున్నారు. ఇందువలన మోసభావువా రుండరు. అటవీపరిపాలనము చక్కగ కొనసాగుచున్నదని దేశము తలంపబోదు. అటవీశాసనములను ధిక్కరించుటకు, సహాయనిరాకరణ ముపయోగింపబడెనని నివేదికము దెలుపుచున్నది. ప్రజలు చార్జ్ షేటునునకు బూనిట. అహింసను ప్రధానాధారముగ బెట్టుకొనిన నిరాకరణోద్యమము, ప్రజలను చార్జ్ షేటు నకు పురిగొల్పెననుటకన్న, నసత్యముండబోదు. చార్జ్ షేటు మేములనయినను జరిగిన, అది ఎప్పుడీవలెనే అడవుల కరిపాలనపు కౌతన్యమునకు నిదర్శనమగును. అడవులయిబ్బందుల విషయమై ప్రజలు పెట్టెడి ఘోష కాధారము గలదో లేదో, ఇటీవల వెల్లడియయ్యెను. ఫారెస్టు ఛీఫ్ కన్న డ్వేటరుగారి నివేదికముబట్టి నిజముదెలియును. గుంటూరులో అడవుల యిబ్బందుల విషయమై కాక్సుగారు ఇరువురు శాసనసభ్యుల సహాయముతో విచారణజరిపిరి. చీఫ్ కన్న డ్వేటరుగారి రిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారు జేసిన యుత్తరువునందు, పుల్లరిని తగ్గింపవలయుననియు, ఫారెస్టు రిజర్వులను ఏడుమాసములు మాత్రమేగాక సంవత్సరమంతయు మేపుకొనుటకు వదిలివేయవలయుననియు, సాగుబడికి బనికేవచ్చెడి భూములను అడవులనుండి తొలగించుటకు త్వరలో నేర్పాటులు జరుగవలయుననియు, సూచించబడెను.

ఈ యుత్తరువును బట్టి ఏమి తేలును? ప్రజలకు యిబ్బందులు చాలగలవని గోచరించుటలేదా? ప్రజల కిబ్బందులే లేక, నిరాకరణోద్యమమువారి కుట్రవలన కృత్రిమాదోశనము జరుగుచున్నయెడల, ప్రభుత్వమువారిట్టి మార్పుల నేల సూచించవలయును? ప్రజలిట్టి యిబ్బందులను సూచించినందులకేగద, వారు నిర్బంధింపబడిరి. అడవుల విషయమై ప్రబలిన తీవ్రమగు నశాంతికి, సహాయనిరాకరణముగాక, అధికారుల వైఖరియే కారణమని గ్రహించవచ్చును. నిరాకరణోద్యమము జనింపక బూర్జుమునుండియు, ఇట్టి యశాంతి వ్యాపించియుండెను. మేజిస్ట్రేట్లులు విచారించిన 7394 కేసులలో, 1071 కేసులలో నిందితులు నిర్దోషులని విడువబడిరి. ఇందరు నిర్దోషులపై కేసులబెట్టి బాధింపనేలనో, సవేదికము సమాధానము జెప్పుకున్నది. మిగిలిన కేసులలో గూడ నదలివేయదగిన కేసులెన్నిగలవో చెప్పవలెదు. రిజర్వులనేకములనుపశువులను మేపుటకు వీలులేకుండుటకు మూసివైచుటచే, ప్రజలు యిబ్బందిపడిరి, రిపోర్టుబట్టి తెలియుచున్నది. 1920-21 సంవత్సరమున కన్నను 1921-22 సంవత్సరమున ఇక్కువ పశువులకు పర్మిట్లయిబడెను. ఇందువలన, పశువులకు మేత దొరకక ప్రజలిబ్బంది పడిరనుటకు సందియములేదు. ప్రజలకేష్టములేనిదే రిసూలుకొండలో రంపపుకోత మిల్లును నెలకొల్పుటకు మాత్రము, అధికారులు పూనుకొనియుండిరి. ఈమిల్లుకొరకు 3.66 లక్షల రూపాయలు వెచ్చింపబడెను. ఇట్టి ఖర్చులచేతను, దేశములను ప్రయాణపు భర్త్యములను హెచ్చించుట

చేతను, అడవులకింద రాబడికన్న వ్యయ మధికమై 45 లక్షలవఱకును, ప్రతి సర్కిలు రిపోర్టును జూచిన, నిరాకరణోద్యమ వివరణమే గానవచ్చును. సర్కిలు కన్సర్వేటరులందరూ నిరాకరణోద్యమ మనకును ప్రజల ఆసంతృప్తికిని ముడిబెట్ట ప్రయత్నించిరి. రెండవసర్కిలునందు 100 కి 32 వంతున కేసులపై ధ్య దగ్గిపోయెనని, నివేదికము దెలుపుచున్నది. ఈసర్కిలునందు గుంటూరు, కర్నూలు, అనంతపురము, బళ్లారిలు జేయన్నవి.

సహాయ నిరాకరణోద్యమము నలన కేసుల సంఖ్య ఇంకను హెచ్చుగావలసియుండ లేగి పోవుటజూడ, అధికారుల సిద్ధాంతము అసత్యమని తెలుసు. ఇందుకేయో సమాధానము జెప్పవలయును గదా? గుంటూరులో ఫారెస్టు ఉద్యోగులు సేరములను కనిపెట్టుటకు వీలులేకబోయెననియు, ప్రజల భయమువలన కనిపెట్టిన కేసులనయినను వారు రిపోర్టు చేయలేదనియు, కన్సర్వేటరుగారు సమాధానముదెలుపుచున్నారని. ఈసంగతినివీరెటుల గ్రహించిరో, ఎన్నికేసు లిటుల రిపోర్టుగాలేదో, ఎన్ని కేసులను కనిపెట్టుటకు వీలులేకబోయెనో, కన్సర్వేటరుగారు వివరములను దెలుపరయిరి. ఊహలవలన లాభముండదు. గుంటూరు డివిజనులో మేజిస్ట్రేట్లు చాల తక్కువ శిక్షను విధించినటుల, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమము, ప్రజలలో పెరిగిన ఆసంతృప్తికి ఫలితమును చిహ్నమును నగునుగాని, దానికి కారణముగానేరదు. నిజకారణము పరిపాలనపు లోపమునందే గలదు. దానిని మరుగుపరచుటకు వీలులేదు. లాటవీ పంచాయతులను ఏర్పాటుజేసి, వాని ద్వారాప్రజల కనుకూలముగు సేర్పాటుల గావించవలయునని, ఫారెస్టు పరిచారణ సంఘమువారు వెనుక నలహించియుండిరి. ఇప్పటికింకను, అధికారు లావిషయమై శ్రద్ధవహించరయిరి. పంచాయతుల న్యవహారము ఏమాత్రము సంతృప్తి కరముగలేదని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. పంచాయతుల విషయమున అభివృద్ధిగలుగనందలకు ప్రభుత్వమువారు విచారము జూపుచున్నారు. ఏ విధమున జూచినను, ఫారెస్టు పరిపాలనము మిగుల లోపభూయిష్టమని స్పష్టమగుచున్నది. ఫారెస్టు అధికారులు తమ లోబముల కితరులను బాధ్యులజేయుట ఆసంబధము. సహాయనిరాకరణోద్యమమువలన, అధికారుల కార్యము మరల సృష్టముగ జెల్లడియ్యెను. అంతయుగాని, ఈయద్యమము అభూత కల్పనల గావించెనని జెప్పుటవలన, అధికారుల కిసుమంతయు లాభముగలుగబోదు.

ప్యాసిను సమావేశము : అనంతరము

జర్మను నష్టపరిహారముల సందర్భమున, ఇంగ్లండు నకును, ఫ్రాన్సు నకును పోత్తు గుండులేదు. ఫ్రాన్సు ప్రత్యేక చర్యకు గడంగుటకు తలపెట్టుచున్నది. ఫ్రెంచిసైనికులు సంచలనము జూపుచున్నారనియు, వాయువిమానము తగురుచున్నవనియు వార్త లువచ్చెను. జర్మనులు ఫ్రెంచివారిదాడిని సహించెదరనిదోషము, భావిపరిణామ ముటులుండునోయని ఎల్లరును ఎదురు జూచుట సహజము. బెలియము, ఇటలీలు ఫ్రెంచి వారి యభిప్రాయముతో నేకీభవించుచున్నవి. కాని, పోరాటము జరుగుచో ఇటలీ సేతము ఎంతవరకు సహాయముజేయునో యూహించ వీలు లేదు. ఇంగ్లండు తనసైన్యములను కలోనునుండి దిసివేయకున్నను, ఫ్రెంచివారికి లోడ్డుజాలదు. అమెరికా సినేటలో, రైనునదిపై సుంజెడి పై న్యములను ఇంటికి రప్పించవలయునని, రీడు గారు తీర్మాన ముపపాదించిరి. చాలదూరము చర్యజరిగెను. తుదకీ తీర్మా

నమంగీకరింపబడెను. అమెరికా ఇంగ్లండుల సహాయములేకున్నను, ఫ్రాన్సు తనపంతమును నెగ్గింపు కొనుటకు ప్రయత్నించునని నమ్మవచ్చును. వీలన, ఫ్రాన్సున కీ న్యవహారము ప్రాణసంకటముయినది. జర్మను లొనగడి నష్టపరిహారములపై, ఫ్రాన్సు కొండంత యాశ బెట్టుకొనెను. వానిని నిర్ణయించు నపుడు జర్మను లీసామ్మ సీయగలరా తేరా యను యాలోచనబోలేదు. జర్మనులను ఎటులయినను లొగడిసి వారిపై పగసాధించుటయే కర్తవ్యమని వారుహించిరి. ఇప్పటికిని, బ్రిటీషువారు సూచించెడి సమాధానపద్ధతులు ఫ్రాన్సునకు బనికిరాలేదు. జర్మని మరల విజృంభించిన, తనకు ప్రాణోపద్రవము గలుగునని ఫ్రాన్సునకు భయముగలదు. అందుచే రూపుభాగమున ప్రవేశించి, జర్మనీని నిర్బంధించి, సామ్మ లాగవలయునని ఫ్రాన్సు పట్టుబట్టి యున్నది. దూరదృష్టిగల ఇంగ్లండుమాత్రము ఫ్రాన్సుతో బాటు నడువ దలంపలేదు. జర్మనీ పునరుద్ధరణయగుచో, తనకును తనవర్తకమునకును లాభకరమని ఇంగ్లండునకు చెలియును. అందుచేతను వరకు బిగించిన ఇంగ్లండున కెట్టి లాభమునులేదు. ఫ్రాన్సుతో నందుచే ఇంగ్లండువిడిపోయెను ఇంగ్లండు అమెరికాలసహాయము లేక ఫ్రాన్సు తనకార్యమును సాధింపగలుగునా? మిత్రమండలిలో గలిగిన భేద భావముల యవకాశము నైకొని, జర్మనీ ఫ్రాన్సును నిరోధింప ప్రయత్నించునా, లేక ఫ్రాన్సునకు లొంగి పోవునా? మరల యూరపుఖండమున పోరాటము జరింగి, సంతోధము గలుగుచో, ఎట్టి యనంతములు వాల్చునో జెప్పవచ్చులేదు. ప్యాసినుసమావేశము భగ్గుమయినది. ఫ్రెంచివారికిని, బ్రిటీషు వారికిని తీవ్రాభిప్రాయభేదము గలిగినను, కనడాకును ఫ్రాన్సునకును వర్తకపు బాడంబడిక యొకటి గుడి రెననియు, బోనర్లాగారు ఫ్రాన్సుకోర్కెను నిరాకరించుటకు బ్రిటీషుఅధినివేతరాజ్యములు సమ్మతించెనాయనియు, లండను ప్రైమ్మిస్ట్రీకలో హీవిన్సు అనువారు యడుగుచున్నారు. ఇట్టి చిక్కులనుండి యూరపు ఎటుల బయల్పడునో చూడవలయును.

అభిప్రాయభేదము

శ్రీమతి సోజననీ దేవిగారు బలికినటుల, గయ కాంగ్రెసు సభలో చీలికగలిగెననుట, నిజమునకు దూరము. ఇంతటి మహాసభలో అభిప్రాయభేదములుండుట వింతగాదు. దృష్టి భేదమువలన నిట్టి భేదాభిప్రాయములు సహజముగ బాడముచుండును. కాంగ్రెసులో చీలిక గలిగెననియు, ఇందుచే కాంగ్రెసు చెడిపోవుననియు ప్రతిపక్షులు దలచుట కెట్టి యవకాశము గలుగలేదు. ఉభయపక్షములకును కాంగ్రెసుపై నిండుభక్తిగలదు. అల్పసంఖ్యాకులు కాంగ్రెసునందుండియే పాలుబడి నిశ్చయించిరి. మితవాద పత్రకీయయినను, బ్రిట్యానుపత్రక కాంగ్రెసు వ్యవహారకమమును కొనియాడుచున్నది. సూరతుకాంగ్రెసుసభకు పిమ్మట, కాంగ్రెసున కింతటి పరీక్ష ఇది వరకు తలపింపకున్నది, దీనిని జయప్రదముగదాటి నంపటకు బ్రిట్యానుపత్రక సంతోషించుచున్నది. నూతన పక్ష మొకటి కాంగ్రెసులో నేర్పడినను, ఎట్టిచీలిక లేక కాంగ్రెసు మెలగుట, సుభ సూచకమని, బ్రిట్యాను పత్రకాభిప్రాయము. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహనిర్బంధమున నున్నన, మహాత్ముని భావములు సభ్యుల నెల్లరను ప్రేరేపించుచుండెను. మహాత్ముని సందేశ నిస్ససము మారుమోగుచునే యుండెను. కాంగ్రెసులో నుభయపక్షముల మధ్యను అభిప్రాయభేదమున్నను, సుహృద్భావము చెడిలేదు. అదర్బ మొక్కటియే. పద్ధతుల సూత్ర మొక్కటియే. బ్రిట్యానుపత్రక చెలిపినటుల దాసుగారు రాజీ

నామా నిచ్చునపుడు గూడ దాని సంగీకరించుటకు వెద్ద పక్షమువారు సమ్మతించబోవుట బట్టి, వారి సహనమును సద్భావమును కనుగొనవచ్చును. అధిక సంఖ్యాకులు అల్పసంఖ్యాకులను విడచుట కే మాత్రము ఇష్టపడుట లేదు. అల్పసంఖ్యాకులు ప్రత్యేక పక్షముగ నేర్పినను, కాంగ్రెసునందే నిలిచి పనిజేయుటకు సమ్మతించిరి. అభిప్రాయభేదమున్నను, సంయోగము చెడనక్కరలేదు. భిన్నత్వమునందు ఏకత్వమును జూచుటయే, ధీశాలుర లక్షణము. గయ కాంగ్రెసుసభ జాతీయ ధర్మమును నిర్ధారణజేసినది. దాని నెంత భక్తి శ్రద్ధలతో నిర్వహించిన, నంతత్వరతో స్వరాజ్యసిద్ధియు, మహాత్ముని విమోచనమును గలుగునటుకు సందియము లేదు.

కెనియా భారతీయుల దురవస్థ

కెనియాభారతీయులకు రాబోవు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట కిక్కడి అధికారులు అవకాశ మొసగరయిరి. ప్రాతినిధ్యములేనిది వన్నుల నిచ్చుటకు ప్రసక్తిలేదని, నాగరిక దేశములు దంగీకరింపబడుచున్న విషయమే. యూరపీయనులు కెనియాలో బ్రవేశించక బూర్వమే భారతీయులు ప్రవేశించిరి. కెనియా దేశమును ఫలవంతము గావించిరి. అటులయినను, భారతీయులకు పౌర స్వపు హక్కులు నిరాకరింపబడినవి. రాబోవుఎన్నికలలోగా భారతీయులకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్య మొసగబడునను నమ్మకముపై వారు ఇంతకు మున్ను ప్రభుత్వమువారిలో సమాధానమున కొడకడిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారు వేరు విధముగ ప్రవర్తించిరి. భారతీయ సంఘమువారిపుడు రాజప్రతినిధి, ప్రధానమంత్రి, డెవన్ పైరు డ్యూకుగార్లకును, ఇతర పార్లమెంటుసభ్యులకును, తమకుగలిగిన అన్యాయమును తంకిమూలమున చెలియజేసిరి. వారి విన్నవము నిరాకరింపబడుచో, వన్నులను చెల్లించకుండు విషయమును భారతీయు లాలోచించుచున్నారు. కడపటి ప్రతిక్రియ ఇదియే గద. భారతీయులు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో నెట్టి హీనస్థితి ననుభవించుచున్నారో ఇందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును. సామ్రాజ్యమున హిందూదేశమునకు గలిగిన యున్నతస్థానము గూర్చి తరుచుగ ప్రగల్భముల బలుకుచుండెవారి వాక్యములు దెంత వరకు సత్యముగలదో యూహించుట సులభసాధ్యము. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయులకు సామ్రాజ్యాభిమానమలవడుటకు సాధ్యమగునా? కెనియా భారతీయులు మాతృదేశ కారవమును నిలువబెట్టుటకు తమ శక్తిసంతను వినియోగించెదరనుటకు సందియములేదు. ఈలోపుగ స్వదేశమున నివసించెడి భారతీయులు, ఇంట స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు దీక్షతో పాలుబడి గెలుపొందుచో, అన్యదేశములందు నివసించెడి భారతీయుల కష్టములు గట్టెక్కుట నిశ్చయము.

రెడ్ క్రాసు సంఘపు డైరెక్టరు జనరలు:

రెడ్ క్రాసు సంఘము డైరెక్టరు జెనరలు అను 40 క్లాసికలుగాను వైన సెంట్రలు కమిటీ కార్యదర్శి యగు డాక్టరు పిట్యుగారు ఈనెల 12 వ తేది శుక్రవారము చెన్నపురికి వచ్చెదరు. అదియు సాయంకాలము 5 గంటలకు ఎగూరునందరి మ్యూజియము థియేటరునందు కళాభిజయము.

కాంతిరమయములు రెడ్ క్రాసు సంఘముల వారి చేయవలసినవి అనవిషయమై 40 క్లాసు హిల్లు డాక్టరు పిట్యు గారు ఉపన్యసించెదరు. విశిష్టుడగు ప్రభువుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. భక్తుల కల్గిదలచినవారు ప్రచురణ సంఘాధికారి దంభాస్తులవైన వారుచితముగ టిక్కెటు సందేదరు. జనవరి 13 వ తేదిక ప్రభాగోగ్యమునకు సంబంధించిన విషయములగుంచి డాక్టరు పిట్యుగారు ఎలిఫిక్టన్ను బయాస్కోపు నందు సాయంకాలపు ప్రసక్తియంతోపాటు చిత్రవలయలను ప్రదర్శించెదరు. (ప్రచురణ సంఘము)

బ్యాంకులకు అనుబంధము	1 పే. 4 వే
డిమాండు బిల్లు	1 పే. 4 1/16 వే
బి. సి. టి	1 పే. 4. వే
టి.సి.టి	1. పే. 1. 1/32 వే

తగ్గినట్లుండి క్షీణింపజేయుజ్వరము

(రిలాప్సింగ్ ఫీవర్)

ప్రచురణసంఘమువారు మమ్ములను తీసిని ప్రచురింపుమని కోరిరి. ఈ తరహాలో ప్రజాస్వామ్యం కోల్పోయిపోయింది. యిది లాప్సింగ్ జ్వరము! సాధారణముగ నందరకు వచ్చుచుండును. కాని క్షీణింపజేయు ప్రజాస్వామ్యము అది అయిదు. వైద్యశాస్త్రవాద్యమును పరిక్షింపజేయుగా యీ జ్వరము యీరాజధానిలో నూతనత్వములకింద అంటువ్యాధిగ ప్రబలింపటం దెలియుచున్నది. ఐతే అప్పుడావ్యాధి కోలుంబుత్తుకు జ్వరంతోను తుడిచిపెట్టి ఒక అక్షిప్తాణముల నాహుతిగొనెను. 1921 వరకును చెన్నరాజధానిలో నీ జ్వరము అంటువ్యాధిగ మూత్ర ముండలేకని చెప్పవచ్చును. గతవత్సరము యీ జ్వరము మొదటగా స్థానమునందు ప్రజ్వలితమై గ్రామములవ్యాపార హామీలకు కంటు కొనెనని చెప్పటం తగిన కారణములు గలవు. ఐతే తంజావూరు తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో నీ అంటువ్యాధి యెట్లు వ్యాపించెనో కనుగొనుట సాధ్యము కాకపోయెను. ఈ దేశములలో నీవ్యాధి యెప్పుడును వచ్చుచు నేయుండును. ఇందులకు కారణము పరియోగము, అస్థిమీదయూ, తూర్పు ఆఫ్రికా దేశములనుండి వైరస్మునుండి తిరిగివచ్చువారల యీరోగమును వెంటబెట్టుకొని వచ్చెదరు. ఈరాజధానిలో నీ జ్వరము మొదట సెలంజిల్లా హామీలలో కనబడినట్లు దెలుపబడినది. అచట రిహంటు డిపోలో పనిజేయువారిలో నొకని కీవ్యాధి మున్నట్లు 1921 డిసెంబరు 15వ తేదీన కనబడినది. కొన్ని వారములైనపిమ్మట యీ జ్వరము తంజావూరు తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో ననెక గ్రామములలో ప్రబలింపటం దెలిసెను 1922 ఏప్రిల్ 15వ తేదీన తంజావూరు జిల్లాలో, కుంభకోణం, పాపనాశం తంజావూరు తాలూకాలోను తిరుచినాపల్లి జిల్లాలోలాల్పాది, ఉడయోరపాలెం తాలూకాలోను కనబడినది. 1022 ఆగష్టు 15వ తేదీన జనన మరణముల లెక్కలనుబట్టి తంజావూరు జిల్లాలో 4205 మంది కీ జ్వరము వచ్చి 1949 మంది చనిపోయినట్లును, తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో 5181 మందికి జ్వరమువచ్చి 1582 మంది చనిపోయినట్లును తెలియగలదు. ఈ లెక్కలు సరియైనవి నమ్ముటకు వీలులేదు. ఎవరినగా యీ జ్వరము మొదట వచ్చినపుడు అది యెట్టి జ్వరమని కనుగొనలేదు. కావున యీ జిల్లాలలో సంఖ్యలు దెబ్బకొంటున్న జ్వరము వచ్చినది యీహామీంపవచ్చును.

జ్వర కారణము

ఈరిలాప్సింగ్ జ్వరము పురుగులవ్యాధి వ్యాపించు మహావ్యాధి. ఈ జ్వరము పేలవ్యాధి వ్యాపించును. దుష్పావంతి కీకలదేశములలో మనుష్యుల కీరీరముల మిదనున్న బట్టల మతలలోను యీ పేలుండును. కాని ఈదేశములో బట్టలమదలలు బహుస్వల్పముగ నుండుగావు నలెలవెండ్రుకలలోనుండు పేలవ్యాధి యీ జ్వరము అంటుకొనును తంజావూరు తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో ప్రజాకోగ్య శాఖచిరంపగాన జ్వరము అలగా జనమునందు సామాన్యముగా గాన్నించుచుండెను. అగ్రజాతుల వారు యీ జ్వరమున్న అలగాజనంబున్న గ్రామము ప్రక్కనున్న వారలకువచ్చుటలేదు. ఇందులకు కారణము అగ్రజాతివారు కీరీరాకోగ్యము విషయమై శ్రద్ధాహీనులై యుండురు. వారివై పేలు అంతయెక్కువగ నుండవు. తంజావూరు తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో యీ జ్వరము వచ్చుటయు చచ్చుటయు గూడ నెక్కువగ నుండెను. జనసంఖ్యలో సగముమందికివైగా నీ జ్వరము వచ్చెను. వచ్చినవారిలో నూటికి 80నుండి 60 మందికి వైగా చనిపోయిరి. దీనినిబట్టిమాడ యిదిచాల మహమ్మారి వ్యాధియనియు యితరసాధారణపు అంటువ్యాధుల కన్న చావు లింపు యెక్కువగ నుండుననియు తెలియగలదు. వేసవిమాసములలో నీవ్యాధి ప్రబలనెరును. అప్పుడు అంటు వ్యాపించుటకు వేడిమియు ఆర్ద్రతయు తగినట్లుల నుండవు. కావుననే యీవ్యాధి మేజాన్ జాలె నెలలో తగ్గి అపురూపమై నట్లుండెను. కాని అగష్టునెలలో నీవ్యాధి తంజావూరు జిల్లాలో మరల ప్రబలెను. ఇంకను మూడు తాలూకాలో నీ జ్వరము అంటుకొని మొత్తముమీద నీజిల్లాలో ఆరుతాలూకాలు యీవ్యాధి పీడితములాయెను. ఈఅంటువ్యాధి ప్రక్కనున్న జిల్లాలకు గూడ వ్యాపించి ఘోరపరిస్థితుల దలంపట జేయునను భయముగలదు. ఈజ్వరము చాల తీవ్రముగ నుండి చాల కాలము తగ్గింట్లుండును. జ్వరము మాత్రము కొద్దిగ నొగ్గుకొనో తియ్యబోయిండును. జిల్లాలో నీ అంటువ్యాధి వ్యాపించగనే అచటనుండు పరివారము పనిజేయు లేకుండ జేయుటగాక పనివారలకు కూలి యెక్కువై సాగుదల భూమి తగ్గిపోవును. ఈ జ్వరము సాధారణముగా 15, 85 సంవత్సరముల వయస్సు మధ్యవారికు వచ్చుచుండును. కాన అట్టినితీ రటనింపవచ్చును.

రోగనివారణము

ఈ రోగము రాకుండ నివారణోపాయముల నారయుట ముఖ్యము. ఈ అంటువ్యాధి ఉన్నజిల్లాలలో, నీ విషయమునుగుర్చి కరపత్రముల నచ్చొత్తింది పంచిపెట్టవలయును. నివారణోపాయములు ముఖ్యముగ కీరీరాగ్యమునకు సంబంధించి యుండును. పేలులేకుండ నాకము జేయవలయును. చెండు పెద్దజిల్లాలలో పేలు యెక్కువగ నున్నతావులను, పేలు యే మాత్రమును లేకుండు జేయుట ముఖ్యముగావును. కాని జిల్లా ఆరోగ్యాధికారులు ఇందులకు శోంక పనిజేయుచున్నారు. గతవత్సరము యీ జ్వరముచే బాధపడిన గ్రామవాసుల తన్నివారణోపాయముల కాచగలలో పెట్టుచున్నారు. తల వెండ్రుకలు కత్తిరించుకొని, గొరిగించుకొని వెంట్రుకలను కొంచెము కిరసనాయిలుతో కడుగుకొని లేకవెండ్రుకలకు పొదరసం తెలుసుకు నాచుకొన్ను కొంత నివారణకు సాయపడును. '606' నంటిరసముక్రమం నుడియంపుట నెక్కించుటలకు రోగము తప్పుకొనుదురు. ప్రజాసేవాధురంధరులు యిందులకు ధనసహాయము జేయించి చికిత్సజేయుట సాధ్యముగాదు. ఆసుపత్రికి వెళ్లేవారికిని, వీధిలకును, పాలు, గంజి మందుమున్నగు వస్తువులు నిర్దేశకములకు ధనము గారలయును. ఇట్టి సహాయమును జిల్లా ఆరోగ్య శాఖవారు జేయవచ్చును. ఈ రోగము సాధారణముగ వీధిజాతులకు వచ్చుచుండుటవలన, ప్రజాసేవజేయుటకు మంచి యంతకాశముగలదు. జ్వరమువచ్చి తగ్గినపిమ్మట చాలకాలముండును, గావునను, జ్వరమునుండి బ్రతిపడుచుండినవారు చాలవారములు పనిలేకుండుచు గావునను యిట్టి సహాయము జేయుట చాల అవసరము. ఈవిషయము చాల తీవ్రమైనది. ఆశ్రద్ధచేయదగినది కాదు. ఈ అంటువ్యాధి ఉన్న జిల్లాలో మంచి పులుకుబడిగలవారు యీ జ్వరమునుగుర్చి ప్రజలకువైద్య తన్నివారణముల దెల్పించో అవలసన సకాలమున జేసిన యెడల జ్వరము వ్యాపింపకుండ జేయవచ్చును.

మైసూరు

శారదానాటక సమాజము

నేటినుండి రాయలుధియేటరులో నాటకములను ప్రదర్శించెదరు

ఇదివరకు చెంగాయంగడిసమీపమున నున్న లక్ష్మీనియేటరులో వీరు నాటకములను ప్రదర్శించుచుండిరి. నేటినుండి సాల్వా కొటూరుగల్ల నున్న రాయలుధియేటరులో నాటకములను ప్రదర్శించెదరు. ప్రధాన నాయక సాత్రమును ధరించెడు కరచాచారిగారు చాల నుప్రసిద్ధులుగాని వారికస్వస్థతగా నుండుటచే సరిగా ప్రదర్శనములు జరుగుటలేదు. 6 వ తేదీన నిరుపమ అను నాటకమును. 7 వ తేదీన రత్నావళి అను నాటకమును చాల బాగుగా ప్రదర్శించిరి. ఆచార్యులుగారు వర్ధమానును మిరినవారయ్యను వేషధారణమున నవయోధనులెనీ కనబడినరు. నిరుపమలో ఆచార్యులుగారే నాయకపాత్రమును ధరించి చాల బాగుగా ప్రదర్శించిరి. రత్నావళిలో అస్తవ్యస్తచే వారు రంగస్థలమునకు రాజాలకపోయిరిగాని రత్నావళి పాత్రమును ధరించిన నాగేంద్రరావుగారు చాల ప్రశంసనీయుముగా పనిచేసిరి. రామచంద్రరావుగారి స్వత్ర్యముగూడ చాల మనోహరముగా నుండెను.

శరంతలనాటకము

నేడురాత్రి 8-45 గంటలకు వీరు రాయలు ధియేటరులో శరంతల నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. వీరనాటకము లన్నియు కన్నడభాషలో ప్రదర్శింపబడును.

తిక్కన జయంత్యుత్సవము

జనవరి 20వ తేదీన అనంతపురమున జరుగును. మాట్టి కృష్ణమూర్తి పుస్తకభాండాగారమువారు 1923 వ సంవత్సరము జనవరి 20వ తేదీన బ్రహ్మశ్రీ జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారి యాజమాన్యముక్రింద తిక్కన జయంత్యుత్సవమును అనంతపురమున జరుగజేయుచున్నారు. అనంతపురమున 4 మంది రికఫారముల విద్యార్థులకు తిక్కనరచయిత గ్రంథములనుండి చక్కని పాఠము చదువతగినవానికి బహుమతులు ఇయ్యబడును. ఇందులకై అనంతపుర మండలమందుగల హైస్కూళ్లలోని విద్యార్థులందరును అభ్యర్థులుగా నుండవచ్చును. ఇందులకై ఆభ్యర్థులు హైస్కూలుపుకార్యదర్శిగారికి ఈనెల 15 వ తారీఖులోపుగా కమిషన్లను తెలుప ప్రార్థింతులు. ఉత్తీర్ణులైనవారికి ఒకటి రెండు మూడు బహుమతులు యివ్వబడును. బహుమతి పరీక్ష ఉదయం 7 గంటలనుండి ప్రారంభింపబడును. మాట్టి నంజుండరావు కార్యదర్శి

కాకినాడ వార్తలు

శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు స్వకీయవిలేఖరి

శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు ఈనెల ఒకటవతేదీన రాజుపేండ్లవరము నెట్టలునుండి విడుదలయ్యెవారు కాకినాడకేసరికి పోయెలు గొప్పసన్యాస మొనంగిరి కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు జాతీయవిద్యాలయమువారు ఆయనకు స్వాగతపత్రముల నొసంగిరి. విజయధ్వజములతో స్వాగతకథ నాడుముగిసెను. శ్రీనాయుడుగారు 20 పానులు బరువు తగ్గియున్నారు. ఆయనను ఉద్యమమునందలి పట్టుదల ఉత్సాహకేత్రులు ఇనమడించినవి. ఆయనకు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిపదవిని స్వీకరించిరి.

శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు

శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు గయ నుండి బందరు వెళ్లుచు యిక్కడ 4, 5, తేదీలను ఆగి, 5 వతేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు తాలూకా కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున జరుపబడినసభలో మిక్కిలి చక్కగా కాంగ్రెసుతీర్మానములనుగురించి ఉపన్యసించిరి. ప్రత్యేకముగా నవన్యాసరీతిని గాకుండ పోయెయొక్క ప్రశ్నలను సంపూర్ణభావ్యముతో బోధింపుచు సమాధానముల నొసంగిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు మహాసభ

కాంగ్రెసు మహాసభ ఆంధ్రరాష్ట్రములో వెక్కడ జరిపిన దిగ్విజయముగ జరుగునను చర్యయిక్కడను జరుగుచున్నది శ్రీపట్టాభిసేతారామయ్యగారు బండిలోలో జరిపించినఅన్ని సదుపాయములు ఉండగాని నెలవిచ్చిరి. ఇక్కడ కొండలు కాకినాడలోనే జరిపించవలెనని పట్టుదలచూపుచున్నారు. తగినంతపనిచేయువారును, సామ్యునప్రముఖులైన పెట్టుకొనల్లవారను ఉన్నారాలేరా అని కొండలు పెద్దలు సంకయించుచున్నారు. ఈనెల 5 వవారములో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ రుపబడినప్పుడు కాకినాడకు పిలిచేది లేనిది నిర్ధారణ మగునని యూహించెదను.

శ్రీయుత బులును సాంబమూర్తిగారు

శ్రీయుత బులును సాంబమూర్తిగారు బహుంక: 11 వ రాత్రిమెయిలులో కాకినాడ చేరెదరు. వారికి తగు ఆహ్వానము చ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి. ఆయన వచ్చినముఠానాటి రాత్రి జాతీయవిద్యాలయము వారు ప్రతాపసింగు నాణటకమును ఆయనగౌరవార్థము ప్రదర్శింతురు.

భద్రాచల రామదాసు నాటకము

ఏడు అంకములు. చక్కని కూర్పు

ప్రదర్శనమునకు మిక్కిలి అనుకూలము

ప్రస్తుతము మదరాసు నునువిలాసపథ కార్యదర్శులలో నొక్కరగు, డి. వెంకటరమణయ్య, బి. ఏ. గారిచే విరచితము వై సభవారిచే, భేటన మొనర్చబడి ప్రేక్షకుల నన్నన వదలినది. వెల 10 ఆణాలు. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పుస్తకములు వలయువారు-మదరాసు జార్జిటౌన్, ఆన్ డర్ సన్ వీధి, నాల్గవనంబరు, వింటర్ బారెం కంపెనీ సి. బాలకృష్ణనాయుడుగారివద్ద దొరకును.

క్రొత్తకములు ఇప్పుడే వచ్చివి

మిక్కిలి అందమైన ఫోటోలు

పారీసు, ఫ్రాంసు మొదలగు జాగాలనుండి తెప్పించబడిన పలుకకములు ఫోటోలు అన్నిరంగులలోను మావదనమును. చూచుటకు ప్రాణముగల వాటివలెనే యుండును. ప్రపంచమందు అత్యంత పొగడంబుచున్నవి. అంతేపురములు, లంగళిలు, పడకగదులు మొదలనువాటిని అలంకరించుటకు తగినవి.

ఒక పెట్టు 25 ఫోటోలు వెల రు 5-8-0, 12 ఫోటోలు వెల రు 3-0-0 6 ఫోటోలు వెల రు 1-10-0 రత్నణమే ఈ దిగువ నిలాసమునకు ఆర్డరుపంపవలెను

వి. ఆర్. శివరామయ్య అండు కో,

నెం రి, వైకుంఠవాధ్యాయ వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు

1921-22 సం. ర పారిశ్రామిక

శాఖ నివేదిక

ఏప్రిల్ 4-వ తేదీ వరకు గ్రీన్ గారు డైరెక్టరుగా నుండిరి. అప్పటినుండియు సి. డెల్లియా. కాటన్ గారు తిరిగి డైరెక్టరుగా నుండిరి.

ఆగష్టు 15-వ తేదీని పారిశ్రామిక శాఖవారిసభ 2581 నమ్రుడు డైరెక్టరుగానున్న ముంబైను నూచించిరి. అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారు అసిస్టెంటు పరిశ్రామిక ఇంజనీర్లను నియోగించుట పరిశ్రామిక ఇంజనీర్లను తగ్గించుట నూతనవైఖరును, మెకానిక్ లను జీవములను పునర్నిర్మించుట చేయుట సేతశాఖ యందు యిద్దరు సేత అసిస్టెంటులను తీసివేసియెదుగురు నూతనం తెంటులను నియోగించుట, ఈమాత్రులు సభవారంగీకరించిరి. ఇవి దొంతనము వారింపబడెను. ఈమాత్రులవలన యాశాఖయందు సంవత్సరమునకు రూ.40,404 తగ్గునని ప్రభుత్వమువారిఅర్థ దనందు తెలుపబడినది.

ప్రభుత్వములు:— తిరువూరులో కల్లికోటలో గవర్నరు మేజరు ఫాక్టరీలో తయారుచేయబడిన సబ్బులు, కూరూరులో తయారుచేయబడిన సీరాకు, ప్రదర్శింపబడెను. వీటికి వెండిపతకములు బహుమతిగా నొసంగబడెను. కృష్ణాపుష్కరముయందు నదెనపాడలో యాశాఖవారిసభల తయారు చేయబడిన నమ్రులన్నియు ప్రదర్శింపబడెను. ఈప్రదర్శన మందును గూడవేడి బంగారు పతకము లివ్వబడెను. పాట్నా చేతి సేత వస్తుప్రదర్శనచుండును యాశాఖవారు పాల్గొనిరి.

ఈ సంవత్సరములో 108 బాడెంటుస్టాక్ కంపెనీలు బయలుదేరెను. వీటికి అధికైజు కాపటల్ 285 లక్షలరూపాయలు. ఈకంపెనీలలో చాలవారు బొంబేయున్నవని. పరిశ్రమలసంఖ్య యత్యల్పము.

దేబ్బుయిప్పుండిరల దొంతనమువారు రంగులవిషయమై పనిజరుగలేకపోయిరి. కనిబములు ప్రజల మనములనాకర్షించినటు లున్నది. సంవత్సరములో 40 ప్రాప్తికైంగులై సెన్సులు గ్రాంటు చేయబడినవి.

నెలబాగు:—కృష్ణా గోదావరిజిల్లాలలో నెలబాగుతీయజేయు బెట్టు అండ్ కంపెనీవాకి లైసెన్సుయివ్వబడెను. కానివీరు పనియొకను మొదలు పెట్టలేదు. ఫలపరిశోధనమున్నగు తొలియేర్పాటులు గావించబడుచున్నవి.

సిమెంటు:— బెజవాడలో సిమెంటు తయారు చేయుటకు యత్నములేయము జరుగలేదు. కృష్ణా సిమెంటు కంపెనీ యొకటి బయలుదేరినది. కానియొకంపెనీవారిని దొంతనమువారు నిరూపించుచుచున్నారు. ఈప్రదేశమున నొక్కసిమెంటు ఫాక్టరీకన్ననుండుట కవకాశము లేదు. పెట్టుబడి యధికముగా కావలసియుండును. ప్రత్యేకపరిజ్ఞానుల మేనేజిమెంటు యవసరము. ప్రత్యేక పరిజ్ఞానులు దొంతరు దుర్లభము. సిమెంటు తయారు చేయబడినది మందరికముదిగా నుండలేదు. లేకున్న అంతయు ఖర్చుకాదనియు తెల్పుచున్నారు.

విశాఖపట్టణములో క్రూడ్ అల్కలాయిడులు తయారు చేయుటలో యభివృద్ధి యేమియు జరుగలేదు.

జీవరక్త, గిగిలము మున్నగు పదార్థములు, మందుల తుపయోగించు పదార్థములు, చమురులు తయారు చేయుటకు దొంతనమువారు లండను వర్తకులకు యిక్కడి 'శాంపియి' పంపగా వారు హిందూ దేశములో యీ పరిశ్రమలవలన లాభము లేదనిరి.

ఫాక్టరీ పరివాండ్రుల సహకార సదుపాయములను యేర్పరుచుటకు గూర్చి విచారించుటగాని కట్టణములలో యీ మానులను పనివాండ్రులను యిప్పుడు సామరస్యము లేనందున అట్టి యేర్పాటులు జరుగుట దుర్లభము. గ్రామములందు మాత్ర మిట్టి యేర్పాటులు గావించవచ్చును. కట్టణవానులకు పనివాండ్రులో సహకారమేల యభివృద్ధికావాలదు?

సమృద్ధిపండి సిటికీ అండ్, చింతమనుగడి ట్రాక్టర్ అండ్ టీటుటరు పరిశోధన జరిగెను. ఫలితములు సంఖ్య పిక రములుగ సేయబడ్డవి. కృష్ణాజిల్లాలోని సమృద్ధిపండి 80/0 సిటికీ అండ్ గలదని తేలెను. కాని యీ అసిదుతీయుటకు తగిన యంతిపు వెన్న కావలసియున్నది.

గాజులను మనదేశములో చేయుటకు కారణములు యెదిగ అక పరిశోధించబడెను. ఈసంవత్సరములో తిరిగి పరిశోధన జరిగెనటు ఫలితమేమియో తెలుపబడలేదు. ఇంకోకసారి యీవారి శోధన జరగవలసియున్నటుల నివేదిక తెల్పుచున్నది.

అగ్నిపెట్టెలను తయారు చేయుటకు తగిన కలప దొక కుండుట పెద్దయాంకముగా నున్నది. ఈవని కొనసాకుటకు ఫాక్టరు శాఖలో సెక్యూర దగ్గర సంబంధ మేర్పడవలసి యున్నది 1923-24 లో ఫారముశాఖలో ప్రత్యేకయంతిలైతను నొస్తాఫ్ సమకూడిన పిమ్మట యీ సంబంధ మేర్పడుటనుభవము.

కేరళసబ్బు ఇక్స్ ట్రాక్టరు:—డిపార్టుమెంటు వారే దీని నినుపుచున్నారు. ఈఫాక్టరీలో తయారు చేయబడిన సబ్బులు తెలుగుజిల్లాలలో అంతగా అమ్మకము కాకదు. ఇందులకు

కారణముగ న హామి రికార్డులో వ్యవస్థ ము చేర్చబడినది. స్వదేశీయపు లైసెన్సు, వీనిలో కొత్త లైసెన్సు యిది యాదరింపబడలేదు. ఈ ఫాక్టరీవలన ఈ సంవత్సరములో నికరలాభము రూ. 16,152 లు. క్రిందటి సంవత్సరము రూ. 14,269 లు. నష్టముచెప్పెను. సబ్బులు అంతగా ఖర్చుగుటలేదు. శుద్ధమగు వెజటల్ సబ్బుసహజముఖ్యుగాక పడి యుండెను. ఈ యిన్ స్టిట్యూటు ఉద్దేశము సబ్బులను తయారు చేయుటయేగాక ఈ విధానమందు విద్యార్థులను తరిగించుచుండు కూడ.

నేతపరిశ్రమ యభివృద్ధికి ప్రచారములు కావలసియుండెను. తెలుగు మేస్త్రీలు దొరకొంటుంటువలన ఆంధ్రదేశములో ప్రచారము సరిగ జరుగకుండెను.

1920 క సం. ర (పారిశ్రామిక (టెక్నెలు) నేత ఎత్తు పట్టు అమల్ సామగ్గు ప్రభుత్వమువారి కొక మిమోరాండము నుబువీరి. వేతి మగ్గుమైన నేత చేయవారికి అవకాశమైనవి మేలైన నేత సాధనములేకావు. నేతవనికే పూర్వపు విధులు ముఖ్యముగ నాలి-నికవలసి యున్నదని వారుతెల్పిరి. చాల మంది నేతగాండ్రు పడుగులను సప్లయచేయుటకు పనికలన పనిచేయు నూలుచుట్టు యంత్రము, పడుగు చేయు యంత్రము. వైబింగు యంత్రములతో కూడిన ఫాక్టరీని యుంచిన లాభకరమనియు, యిందు మూలమున నేతగాండ్రు తమ మగ్గులు మీద ప్రారంభించుట ముఖ్యమనియు వీరు తమకాలమంతన నేతకే వినియోగింపవచ్చుననియు పరిశ్రమ, యభివృద్ధినుబువీరియు, అరు ల్యాన్ గారు తెల్పి మద్రాసులో నొక టెక్నెలుఇక్స్ ట్రాక్టరు యుండవలెనని నూచించిరి. వీరి విధానము సర్దిశమల బోర్డువారికంగగా వారు మొత్తము మీద యీ విధానము నామోదించుచు ప్రస్తుతము కట్టుపడుగులను సప్లయ చేయుటకు పూనుకొనకుండవలయునని సలహానిచ్చిరి. దొంతనమువారు సంవత్సరాంత మందు యీ విధానమును తమ యంగీకారమున వెల్లడించిరి. యంత్రసహాయమున పడుగులను తయారు చేయుటకు యంత్రములు కొనుటకై రూ. 48,000 లు ప్రభుత్వమువారు కాంక్షను చేసిరి. ఇక్స్ ట్రాక్టరును కట్టుపడుగు యేటకు రూ. 89780 లకు మించకుండ కృషియు చేయుటకును కాంక్షనుచేసిరి.

1921 సం. ర ఆగష్టులో బెజవాడలో కృష్ణాపుష్కర సమయమున మేలైన నేతసాధనములు ప్రదర్శింపబడినవి. దీపార్టుమెంటువారు తమ సైనికులయంత్రమునకు బంగారు పతకమును బడసిరి.

అరుల్యాన్ గారు నేతలను జీవించుట కవకాశములేదని నిరూపించుచు ఒక విజ్ఞాపన నంపిరి. ప్రభుత్వసహాయమున నూలు వడవయిల్లులను బయలుదేరినటు, చేమగ్గుముల నేతపరిశ్రమను సర్వేచేయుటకు నూపరింబెండెంటులకు సలహానిచ్చుట మున్నగు విషయములను గూర్చియు విజ్ఞాపనలు తయారుచేయబడెను.

1922 జనవరిలో డిపార్టుమెంటువారు నేతపత్తుప్రదర్శనముగావించిరి. దీనివలన చాల ప్రయోజనము కనబడెను. ఈ ప్రదర్శనకాలకు ప్రతిదినమున ప్రదర్శకులు, మిమనరిలు యింకను ఆ సేతులు వచ్చిచూచిరి.

గృహపరిశ్రమలు:—ఈ సంవత్సరములో బెజవాడ పరిశ్రమల అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారు కృష్ణాజిల్లాలో పంపునాది ఆల్లిక పరిశ్రమ సర్వేచేసిరి. యద్దకాలమందును తదనంతరమును యాదై టెగు స్టేట్సుతో లేసువర్తకము విస్తారముగా జరుగుచుండెను. ఇప్పు డివ్యాపాము పడిపోయినది. డెబ్బాట్టి డైరెక్టరు గ్రీను దొంగారు ఇంగ్లాండులో యీ వ్యాపారము జరుపుట కవకాశములు విచారించుటకుగాను తామచటికి సెలవు మీద వెల్లెనపుడు సాంపియి గొనిపోయిరి.

బొమ్మలు:—కొండ్లపల్లి బొమ్మలపరిశ్రమ పరిశోధించబడెను. గో ఫ్రెడిరిక్ నికొల్నుగారు బొమ్మల పరిశ్రమ విషయము ప్రాముఖ్యతకు దెచ్చిరి. కావలయల్లికయందు యభివృద్ధి కవకాశమున్నదని గూడ వీరు నూచించిరి.

మేలైన బండరుకలవారి అద్దకపు దున్నులు యత్న లైకి ప్రోత్సాహించుచుండు విక్టోరియా యిక్స్ ట్రాక్టరు 5 జతలను (జత 1 కి రూ. 40 ల వొ) అద్దకు నిచ్చెను. పూర్వము యీ అద్దకములు రంగులను అచ్చు సాంకర్యమునకును పరిశ్రమమునకును ప్రసిద్ధి చెందియుండెను. ఇటీవల యీ పరిశ్రమరూపు మాసిగిది. మద్రాసులోను యూరపునందును కూడ యీదున్నులు విరివిగా ఖర్చుకాలవు. ఈపరిశ్రమ కొంతకాలము పునరుద్ధరింపం బడుటకు వీలగునని నమ్మకగను. ఒకప్పుడు పర్షియా వీనిని విరివిగా కొనుచుండెను. తిరిగి పర్షియాతో యీవ్యాపారము కుదురుట యసంభవము.

1921-22 లో స్వరసాయమునకు పరిశ్రమ యంత్రసామగ్రిగాను రూ. 88,000 లు ప్రభుత్వమువారు 5 గురు దరఖాస్తు దాతులకు ఋణములక్రింద నిచ్చిరి. ఈ ఆయదుగురును కొంతకాలము తీవ్రము లోనివారు.

స్టేటు టెక్నికల్ స్కూలుల పిమ్మట:—ఇవి దేశాంతరమందు ముక్తామికవిద్య నభ్యసించువారికి ప్రభుత్వమువారియ్యునవి. ఈవిద్యార్థి నేతనము లీసంవత్సరమునుండియు రాష్ట్రములే భరించునటుల గావించబడెను. ఇదిగతమున సాంబుగను గాక మరి నాలుగు నేతనములు జేర్చబడినవి.

బొంబయి సిల్వోరియా జూబిలీ టేకినీల్ ఇక్స్ ట్రాక్టరునందు విద్యనభ్యసించువారికి విద్యార్థి నేతనములు (సెలకు రూ. 10 లు) తప్పకు. మొత్తముగా నాంతుటచేతను యీ నేతనములను పొందినవారు బొంబయి వెల్లుటకు వెనుదీయుచుండుటచేతను 1922 జనవరినుండి నేతనము 1-కి రూ. 60 లు గావించబడెను.

పరిశ్రామిక విద్యాలయములు:—మనరాజధానిలో ప్రభుత్వమువారు సెలకొల్పిన పారిశ్రామిక విద్యాలయములు బహు కొద్దిగా గలవు. చాలవరకు ప్రభుత్వసహాయమున పొందు ప్రతిష్టాపనలు యీ విద్యాలయములను జేయుచున్నవి. మిమనరిలు ఆ నేక పాఠశాలలకు వెట్టించి పోషించుచున్నారు. ప్రభుత్వ సహాయమున పొందు పాఠశాలలు యీరాజధానిలో 28 గలవు. వీనిలో చాల మామూలుల నున్నవి. కొన్ని యొక్కవని గూడ ప్రసలేతగురు. ఈపాఠశాలలకు భవనములు నిర్మించుటకు ధనము కావలసియున్నది. కాని దొంతనము వారు దేబ్బుయిప్పుడి కలవ యీసహాయమును ఇవ్వకాలకున్నారు. విదేశీ మిమనరిల పోషణ క్రిందనున్న పాఠశాలస్థితి మారకము (ఎక్స్ ప్లంజి) కారణమున దుర్భరముయ్యెను. ఇప్పుడు వీటికయ్యే ఖర్చు కూడ యెక్కువైగిది. నివేదిక ఆంత్యమున దొంతనమువారు తమ అర్థదలో యీపాఠశాలలు పారిశ్రామిక విద్యుట గావించిన యవకాశమును గుర్తించుచున్నారు. కాని వీటికి యవసరమగు ధనసహాయమిచ్చుటకు వారికి కత్తి చాలదనచున్నారు.

ఆటవ ఆంధ్రసారస్వతమహాసభ

సంధ్యారు గుంటూరుజిల్లా

కార్యక్రమము

౧౯౨౩ సం. రము జనవరి నెల ౨౦ వ తేదీ శనివారము 2-3౦ గంటలకు నగరకండ్ల రైల్వేస్టాన్షన్ ఆన్వయసంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము, అధ్యక్షునియొద్దకు, అధ్యక్షోపన్యాసము భోజనము తరుగ ౨-౩౦ గంటలకు సభాప్రారంభము, కాన్వెన్షన్ దర్శి తనూర్యకాశాంతరాపుగారు నివేదిక జరుగు విషయసభా రణసంఘమేర్పాటుచేయుట తీర్మానములు.

జనవరి ౨౧ వతేదీ ఆదివారముదయము 2-3౦ గంటలకు సభాప్రారంభము. పండితోపన్యాసములు, భోజనము తరుగ ౨-౩౦ గంటలకు సభాప్రారంభము, పండితోపన్యాసములు. తీర్మానములు అధ్యక్షునియంత్రోక్తకార్యము ముగింపు.

మొదటిరోజు సాయంకాలము ౬ గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ కుండుర్తి రామమూర్తిగారి వారికి ప్రోత్సలి సీతారామయ్యగారి మృదంగము విశ్వసాధుఫిడేశ్.

ఆంధ్రమున దయచేయ ప్రార్థింతులు.

రెండోరోజు సాయంకాలము మండలసారస్వతమహాసభ జరుగును. ఈయనకాశమును బారోడువరకుదరని ప్రార్థన.

అ. సుబ్బరాజు కార్యదర్శి.

తెనుగు కాలికో బయందు సివిల్ ప్రాజెడల్ కోడ్ 5 రూపాయలు వికోర్చియా డిప్టో మైలాపూరు, మద్రాసు.

రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగములు

అఖిలభారత వర్తకసంఘ సమావేశ ప్రారంభోపన్యాసము

సినిమా వేయటమునకు భావిభావనిర్మాణ మంతయు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకవర్గపు చేతులలో నున్నది ప్రస్తుతము భారతదేశ వాణిజ్యము పోషించునది

గయాకాంత్ సుతీర్ణానములు నిర్వచన భారతదేశపు ఆభివృద్ధియందు కావు (?)

తమ పరమపూజనీయులైన మహాయోగిని విప్లవకారికుల నణచుటకు ప్రభుత్వమువారు జంకరు

కలకత్తా జనవరి 1:- కేటిడిజము అఖిలభారత వర్తక సంఘ సమావేశ ప్రారంభమున శ్రీరాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము గిరించి.

సర్ కాన్ఫరెన్సు బెల్లుగారి నభినందించుట

భారతదేశమునందు వారు మాసం సానుభూతిని గుర్తించి, భారతదేశపు టునయోగార్థము వారుచేసిన సేవను గుర్తించి, శ్రీరాజప్రతినిధిగారి శ్రీకార్యక్రమములను గౌరవించి, ఈతరుణమున అట్టి గౌరవమునకు పాత్రులైన రాజప్రతినిధిగారిని నభినందించుట. యిది ము సర్ కాన్ఫరెన్సు బెల్లుగారి ప్రతిభావిశేషముల సర్వజనముల కొనియాడుచున్నారని నే నెరుగుచును. నేను కేటిడిజము వివిధ విషయములపట్ల నియ్యన్న ఆభిప్రాయములతో తామేభవింపజేయుచు, కాన్ఫరెన్సు బెల్లుగారిపట్ల నాభిప్రాయములతో తాము విభేదపడని నాభిప్రాయము.

తరువాత నాకు నేను మీరుచేసిన స్వాగతగౌరవమునకై కృతజ్ఞుడ నేటిదిము రాజ్యము దంపతు లెరువుము కలకత్తాగరమును విడుచుచున్నారము. ఈసమావేశముకొరకు నేను నాప్రయాణము కేటిడిజ నామకొంటినిని కాన్ఫరెన్సు బెల్లుగారు తెలిపి. అమాటలు నశ్యములే. రాజప్రతినిధి, స.వత్సనము ముగిసెనువారి ప్రధానాంశమున నుండవలెను. అయినను తమ సందర్భాభాగ్యము లభించును అతితొడనే నిలిచితిని కేటిడిజము తాము చర్చించి విషయములలో భారతదేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయముల కేటములు కలవు. నాణ్యతవిధానములందు పరిశ్రమవిషయములందు భారతదేశమున వర్తకసంఘములందు పరిశ్రమవిషయములందు నేను నాప్రభుత్వమువారును సర్వదా గుర్తించుచు, తగిలించి నానెట్లు సాదరభావపూర్వకముగా నాలోచన నలపుచుచుందును. సర్ కాన్ఫరెన్సు బెల్లుగారు! తాము వర్తకసంఘప్రతినిధులసమావేశమునకు : భృత్యుల వసించి కార్యము నడిపింప సుచకటితిరి. ఆకాన్ఫరెన్సున ప్రాంభించినాని యియున్నది. తాము చర్చించుచున్నవిషయములలో అనేకములు కన్ఫరెన్సునానభావనావేషన చర్చించుచును. అవిచాలముఖ్యము, కాననభావనావేషనలో ప్రతియొక్కరినానభావనావేషనకు పాత్రులై యున్నామని. అర్థింపుచుకొనుచు మీసహాధ్యక్షులలో నిర్ణయమునని మీరంటి. తరువాత భావము తెలుపుటకువారికియును నున్నది తాముచుచున్నారముగ పల్కితిరి. అమాటలు అమోఘములు నొకటికంటె నేను మీరు కావాలనుతి నే యింకగిరించి కర్మింతులయి ఏకాన్యమునందును జోక్యముకల్గింపక, ఎట్టిమహాసమావేశము నకభ్యుత్థి న్నవేటి ధన్యించి తమసహాధ్యక్షుల కప్రముల నూరక తిలించునంటి భాగ్యము తమకేదా అప్పించి. ఇక నారాజప్రతినిధిగారి మునర్తమాన విషయకాలములందు మహాప్రయత్న మైనది. ఒక దెస యా : కింకయముల కర్మించి దేశాభిప్రాయముల వెల్లడి చేయు కాననభావన కలవు. ఒక దెస, టిలును ప్రభుత్వమువారిలో అన్ని ప్రధానవిషయముల నాలోచించవలసి యున్నది. ఇట్టి యిష్టమున నీ సానమె మోగమైనది నాభిప్రాయము. తాము జరుపజేయుచున్నారము పాల్గొన నాకు చాల యోగ్యున్నది. తమ తీర్మానములను క్రిందికి చదివెదను.

ఆర్థికసంఘని వేదికపై నభిప్రాయములు

ఇన్నిరోజులకే ప్రభుత్వవాదము హెచ్చించు దృష్టి పథముతోగాక పరిశ్రమల కభివృద్ధిచేయునదేక్షతో సినిమా వేయటమునకు నూచనల సందర్భము చక్కగా నాలోచించవలయును.

ఆర్థికసంఘసభ్యులందఱు మహాశ్రమములు, అనుభవజ్ఞులు, వారి నివేదిక నింక తిలించిన చాలాశ్రమములే నని తెలుచున్నది. వారి ఆభిప్రాయములను నచ్చివా లేవా యునుకల్గి యట్లుండ వాటిపట్ల మన మెంతయో కృతజ్ఞులై యుండులము. ఈదేశపు ఆర్థికవిషయముల ముఖ్యముగా వారిని చాల కన్నపెట్టింది. ప్రభుత్వమువారు కృత్యమునకు గిరింతి యాదాయముకొరకై జన్నుల హెచ్చించిరి. సంఘముగా రెండు నూచనల చేసిన కేసు ప్రభుత్వమువారి తమకు అనుకూలముగ పన్నులపద్ధతి నవలంబించవలయున. అనగా ఏదోముకభావము పట్ల పటాభిప్రాయము సమాచక అన్ని పక్షములయొడ సమానదృష్టి నెగించవలయు ననియు. ఇంక పరిశ్రమల కర్మింతులగా నొక్కపక్షముతో వారు సహాయము చేయరాదను. ఈవిషయముగూడ సంఘమువారు నివేదికయందు ప్రాసరి పరిశ్రమభివృద్ధి కిరింతి కావలయునని కొనిబారించిరి, ఈదేశమున దేశిక ప్రభాసంకర్మము, ప్రకృతికలిత తిరుగు తిలించి అట్టిగిరింతి వలయును. అట్లుగాను దేశసాభాగ్యము సృష్టితములగు

మాకుగానానకరము గావచ్చును. ఈ విషయమున భేదాభిప్రాయము లేవియు లేవు. అందుచే నీ కేసాటుకడచుంటిమి. అయిన ఆచరింపజేయుచున్నామని కొంత మాన్యుకొనగ వచ్చును. ఏది యెట్లున్నను ధనాదాయమర్జములు కొత్తవి చూపబడిన జాతీయజీవాభివృద్ధికి యగును. అయిన సంఘమునకంతకు సమానభావనముగ నవి యుండవలయును వ్యాపారస్వాతంత్ర్యాభిలాషులమనయు లేక రక్షితవ్యాపారాభిలాషులమనయు దృష్టితో సమస్యవిమర్శించు చుండను. భారతదేశమునకు ఆయాచరణ క్రమోదాయకముగా కాదా యని మొదటవిచారించవలయును. పన్ను విధించుటయందు విధాన నిర్మాణకీర్తి మంతయు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకవర్గమునకే చెంది యుండవలయు. కాననభావనలో వాలోచించినగు సమస్యలు కొన్ని బ్రతుకప్రభుత్వములో నాలోచించినగిరి వి కొన్ని యుండిన నుండవచ్చును. టారిఫుబోర్డు నియోజింపబడిన నేమి, పడకన్న కేమి, యీ విషయము విచారించుటకు నిరంతరములై యుండు కేమి బడిన కేమి, అచరణవిధానమున నిర్ణయించు భాగ్యత ప్రభుత్వమువారిదేమి నుండవలయు అనగా ప్రభుత్వమువారి తాము చేయవలసిన పనిని ఏకాగ్రంభములై విచారించుచు నా ఆభిప్రాయము. మాకును సంఘని వేదిక నూచనలకు భేదాభిప్రాయము లంతకే లేవు వారి నూచనల భారతప్రభుత్వమున కాదాయము : భివృద్ధిచేయు నాయము : విషయము పరిశ్రమచేయవలసింది. ఈవిషయములకు ప్రసంగింప నాకిష్టములేదు. ఏదో యొ పరిశ్రమ సృష్టించియుంటును సంకీర్ణ విధానము లనుకూలమనవలసింది దేశసాభాగ్యాభివృద్ధికొరకు నాలోచించుచున్నామని విచారణసంఘమునందు ప్రభుత్వమువారుగూడ పాల్గొని, అదాయము హెచ్చించుదృష్టితో కొంతవిచారణ జరిగియుండవలసి నేను తలంచెద. ఈ విషయములన్నియు కడపటి ఆభిప్రాయములు గావు. నేను ఇంతకే తమకు చెప్పియుండిన చేమనగా, సంకీర్ణవ్యాపారము కొన్నిటి మేలను, కొన్ని పట్లకీను సుభిమత చేయవలసింది ప్రచార ప్రభావము : ప్రభుత్వము యేదేనొక కర్మింతులకే సహాయముయ్యవలసిని కొరుకట్లు చేయవచ్చును. ఏదేనియొకసంఘము కేర్పూరితి మనకొనడు, అసంఘమువారు యేదేయొక పరిశ్రమనుకే సహాయముచేయుచును నూచించి రుకొనడు. ఆపుడు ప్రభుత్వమువారి దేధానము ననుసరించవలయునో నిర్ధారించవలయును. ప్రభుత్వమువారి నిర్ధారణము సంఘ నివేదిక వెలువడిన వెంటనే వెలువడవలయును ఈవిషయమే తాముగూడ నాలోచించుచుంటి రని నేను చెప్పు సాదాసీదెదను ఇప్పుడేమిసంకల్పములనుండి కిలుగులే ప్రభుత్వమువారి ఆదాయ కృత్యములందు గౌరవించుచున్నది. ఆ యములకు తగినంత వ్యయము చేయవలయునని నాకు గూడ మున్నుందిగాని గరివత్సంబులందు సంభవించిన పరిపక్షికుల ములకగా చూడవలయు. యధాంతరము ఇతరదేశముల న్నితో భరతదేశానికూడ పోల్చిచూచిన ప్రయోగము కొంతయందు సమకొనియెద. అయిన ఆచరణమునకుల పెర్మొనుచు మీకాలము హరించుట వాకిష్టము లేదు. దేశిక ఆర్థికవిషయములకుగూర్చియు, మారకపు అన్నివిధములు గూర్చియు చింతించుటకంటె వానిని సరియైన మార్గమునకు త్రవ్వ బ్రయత్నించిన బాగుండును. అంకిరాతకవ్యాపారపు చార్జీలందు యావర్తమానకాలపు ప్రకరణము మహామమమైది. ప్రస్తుతము భారతదేశమున వాణిజ్యము నాశనమైనది. ఇదియెల్ల యధ్యక్షము. సుభరా చేయుచుండిన మార్కెటులకేములు దివాలా తీసెను.

ఇంచితేపు సంఘము

ఇంక మనము ప్రభుత్వవాదము కృత్యములగున్న యాలోచింతము. కృత్యము చాలభాగము కర్మింతులనీయున్నది. ఇట్టి విధానము కర్మింతులకు అమిత : జ్ఞానవంతులగు ఇంచితేపు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణల సభ్యులసహాయము వడసిరి. వారు విచారణజరుపుట కెంతకాలము పట్టునని తలంచితేమో అంతకంటె నెక్కుడు కాలము పట్టెను. ప్రభుత్వమువారు గూడ పోయినట్లై యిది మిడింకుండు కృత్యము కర్మింతులకొంది. ఇంచితేపు సంఘమువారి నూచన లెన్నడు వెలువడునా యని మేమెరుగు చూచుచున్నాము

సర్. బేసిల్ బ్లాకెట్

భారతార్థిక విషయములగున్న మాటలాడుచు సర్ బేసిల్ బ్లాకెట్ గారిని గూర్చి కొంత చెప్పుకొందును. సర్ మాట్లాడుచు హెయ్లిగారి స్థాన మాకమింక వారు మీదేశము నకువచ్చిరి. యధ్యక్షావధానమున పీఠిలోనే కలయుట తటస్థించి

నది తరువాత నాతోగూడ సుయంత ఆమెరికాలోని కనిగిలివే. వాణిక్కి : కు భాగము తెలియున. వారి యనుభవము లభించినందున భారతదేశము భాగ్యవంతులమైనది.

రైల్వే వరిపాలనము

దీని విషయమై కొలదికాలముననే చర్చ జరుగును. దీని విషయమై చాల చర్చించిన కమిషనువారు సరిసమానముగ భిన్నాభిప్రాయములై ఇతరదేశములపొలిక ఇచ్చట వర్తింపజేయు ప్రభుత్వమువారు రైల్వే పరిపాలనము గావించవలెనంటి కొత్త నూత్రము కాదు. ఈదేశములో కొన్ని రైల్వే విధివరకే ప్రభుత్వ వారి పాలనము క్రిందనున్నది. కాని అంతమాత్రమున సమస్య పరిష్కారము కావాలదు. కంటేనేల క్రింద నన్న రైల్వే పరిపాలనముగూడ ప్రభుత్వమువారి కేమింపవలెనాయను విషయము విచారింప దగింది ఈవిషయమున మీ ఆభిప్రాయములను వినుటకు కడుజూహులడవై యున్నాను. నాభిప్రాయము తరువాత తెల్పెదను.

ప్రస్తుతార్థికస్థితి

ప్రస్తుతార్థిక స్థితినిగూర్చి కొంచెము చూచుచుంటును. ఈవిషయమెంతయు ముఖ్యము, పరిశ్రమలకు బాగున్నది. వర్తకము భరిత వర్తకమునకే లాభకారి కావచ్చును. ఎరువులవర్తకము కూడ నీకేమునకే లాభకారియగును. తేమకు, వారపరిశ్రమల స్థితి శుభనూచకముగ నున్నది కామెత్తముమీద ఆర్థికపక్ష వర్తకముల వలన వర్తకము మందముగ నేయున్నది. భా: స్థితిని విజ్ఞయించుటకు పీఠులేమిన్నది. పరిశ్రమలు చురుకుగా నాటలేదు కాదినస్త్రములు, అవారమునకు పయోగింపు భాగ్యానిములు మొదలగువానిధన మందముగ నున్నది. కిరవర్తకము బొంబయిలో జీవనవ్యయము 170/0 కుండుతున్నది. పరిశ్రమకాభివృద్ధికి కలయునాయ మెల్ల నొక సందర్భము. తిరిగిన 10 యేడ్లలో కొత్తపరిశ్రమలు లెన్నో కలనూపినవి వీనిలాభము ప్రత్యక్షముగ కన్పడకపోవచ్చును. కాని పరిశ్రమకాభివృద్ధిలన నార్థికాభివృద్ధి కలుగునని నభిప్రాయము వ్యాపించుట శుభావనాముగాని పరిశ్రమలకు సంబంధించిన యిట్లుంటు లనేకములు కలవు. కార్మికుల ఆభివృద్ధి నొందినగాని పరిశ్రమ ఆభివృద్ధి నొందవు కార్మికుల సత్వరపరిపాలన కానము:కు చూడవలసి యాదరము కానము యొక్క ఆకర్షకమును నూచించుచున్నది పరిశ్రమల లాభనష్టములు ధనల మార్పలనల నూరక మూచుచు నేయుండును. లాభమును బట్టి యే పరిశ్రమల ప్రాముఖ్యమును నిర్ణయింప దగిదు. తగిన పు నాది కేర్పరచి వాటాదారుల యొక్కయు, డ్రైక్టరుల యొక్కయు ఆశయముల కైకృత్యము కుదురునట్లు చేయవలెను ఇవి మీ కెల్లరకు తెలిసి నవిషయములైనను ముఖ్యమై: కుగుటచే కొంచెము నొక్కిచెప్పవలసినవాడనైతిని.

కుర్రయొకయంకము కొర్రులద్వారా అప్పులను రాబట్టుకొనుటకును దీగి:ను అనుబంధపుటకును చాలకాలము పట్టుచున్నది. దేశములోని వివిధ సంఘములకు ప్రత్యేక నియమములు లున్నను అప్పులను కనూలు చేయుటకు దీగిలకు అనుబంధపుటకును విశేష కాలసారణము కాకుండుట్లు చేయదగుని యంగీకరితురని తలంచెదను.

ప్రాతినిధ్యము

మీరు కానన కథలలో ప్రాతినిధ్యము కావలెనని కొరుకుసహజమును లాభదాయకమునగును. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమునకు మీరు పంపి: తల్లి విచారణలో నున్నది. ప్లేట్ కొన్ని అలో బర్నా, బెంగాల్ బొంబయి వర్తక సంఘములకు స్థానములున్నవి. భారతీయ వర్తక సంఘమునకు అంకెల్లిలో స్థానములు కల వివిధరాష్ట్రముల నాకులను గవనించి తుదివరకు స్థానము లొసగబడినవి. మీ నూచన సంగీరింప వలెనన్న నిదివర కేర్పరపబడిన విధానము:కు కృతీర్తిక్రముగ ప్రవర్తించవలెను.

మీరు భారతీయవర్తక సంఘమును మీతోకలుపుకొనుటకు పీఠున్నది అట్లైనను మీఅర్థిని సాకల్యముగ విచారించుచున్నాము. వర్తకము రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనుట ముఖ్యము. లేనిచో రాజకీయవిషయములరాపిడిలో వర్తకము నశిపోవచ్చును. ఆర్థిక సమస్య, మంకముల సమస్యము, దురుదాహరణము: మీరిసమస్యల పరిష్కారము గావించుటలో నాకు సహాయముగావించవలెను. ప్రభుత్వము తిన్నగా సాగవడి ప్రత్యేక మభివృద్ధి నొంకుటగును. భారతీ వర్తకము క్రమమార్గముల సుభరిపాలనమును నూతన నూరకతను నలకరిచిని యభివృద్ధి నొందగలదను నభిప్రాయమును విశ్వాసమును నీదేశమునను నీదేశమునను సర్వత్ర వ్యాపించుట దేశాభివృద్ధికి ముఖ్యవర్తమై యున్నది.

విదేశ వార్తలు

ఫ్రెంచి వారి మరికొన్ని ప్రయత్నములు

ఆంగ్లో-పరాసుల మైత్రి చెక్కుచెదరకుండుట

బ్రిటను - నవ్వుపరిహార సంఘము

అమెరికను సైన్యములు రైసునుండి మరలిపోవుట

ఫ్రెంచివారు ఏమి చేయ నున్నారు?

లండన్, జనవరి 1:—రాత్రి 11.40. ఫ్రెంచు ప్రతినిధి శ్రీ ఫ్యాంసిస్ బిషాప్ నుండి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. ఫ్రెంచివారు ఏమి చేయనున్నది చివరకరహస్యముగ నున్నది. 15 తేదీకి పోకి 500000000 బంగారు మార్కులు-నాణెములు-కాపలని యున్నవి. ఇంతకుపూర్వముగాని తదనంతరముగాని ఆలశ్యము చేయక తా మనుకొన్న పనికి చేసి తీరవరని తెలియుచున్నది. జర్మనీకి గడువీయబడలేదు గనుక అనుకొన్న కట్టితరకారము నవ్వరిహారమును ఈయనలనియున్నది. కాని ఇచ్చుటకు ఎంత మాత్రము శక్తిలేదు. నవ్వరిహార సంఘమువారు అధియము లతో గూడుకొన్న వాయువాను ఇచ్చిన ఫ్రెంచివారు అంగీకరించుచున్నాను. రాక్షసిజాగ్రు అనుకొన్న ప్రకారము ఇచ్చుటకు వీలు లేదని భర్తలు తెలియజేసిరి. దీనివలన ప్రమాదము వాటిల్లును. నవ్వరిహారసంఘమువారి తీర్మానము ఫ్రెంచివారికి మూలక ఆయుధమున- శ్రీ త్రహర్గము- సమకూర్చినదనుటకు సందియములేదు. కట్టుబట్టుము తేసికొనుటకు ఫ్రెంచివారు సైనిక చర్య నవలంబించెదరు. వీరికి బెల్జియమును సంపూర్ణముగ తోడ్పడెదరు. ఇట్లీవారు సైనికసహాయము కొనెదెదరు. రైసు, రూరు సైనికప్రదేశములందున్న నీటిని ఉద్యోగులకు అపాజము వాటిల్లు కుండుటకు ఈచర్య అవలంబించబడును. అమెరికనులతో బోకం, ఎస్సెనులు అక్రమించుకొనబడును. ఈ పనినంతయు నిర్వహించుటకు వేగండు సేనాని లా సేనునుండి తిరిగి వచ్చినాడు.

రూరుగనుల పనివాండ్రకు ఆహారమును సప్లయజేసి సమైక్యము లెరుంగ జేయ యత్నించుచున్నారట. అట్లుగనుడ లేకుండా జేయ నెల ముచున్నారు. పోయింకేరుగా రువలించు కార్యము ఎన్నియని ఫ్రెంచివారు ఆహూదించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

రూరు ప్రదేశమును అక్రమించు కొనవలయునని నిశ్చయించిన ఏమి చేయవలయునని పోయింకేరు గార్లు భూమినిగా రు సంతరించుకొనిరి. ఇంతవరకు ఏమియు నిశ్చయించలేదు.

భూమినిగా రు బ్రుసెల్సునుండి తిరిగి రాగానే మరల చర్య ప్రారంభ మగును.

గయా కాంగ్రెసు-నిందారోహణలు

ఇటీవలయమున భారతసర్వాభ్యుదయమును కొరవారు గయా కాంగ్రెసులో నామోదించబడిన తీర్మానముల గూర్చి విచారము నొందకమానరు. అవి జనులయొక్క నిజమును విభిన్నము నేమాత్రమున వెల్లడింపవుగానవని గూర్చి నేను ముచ్చటింపదలపలేదు. వీరివలనంపులన, నేను లెక్కనేయను. వీరిగ యత్నములను జాగ్రత్తతో పరిశీలించును, అట్లుగా నరుల నెవల ప్రభుత్వమువారు తమయూవన్మతి నుపయోగించి ఆడవిద్యయు దురని మార్గ నిశ్చయముగ తెలియబరచుచున్నాడు. అవసరమగు నపుడెల్ల మిసాహాయ్యము నిజమైయుండును. సంపూర్ణమగు నాకు మనుషటి సందర్శనలలో తోచినయాహూత కొన్ని స్థురణకు వచ్చుచున్నవి. కారణ మప్రస్తుతమగుటచే తెలుపను. భారత వర్త భావన భివృద్ధి భిలపించు మీకు నేను హితము గలవనెందుట కష్టము. కాని ఒక్క-సంగతిమాత్రము మీరు గమనింపదగినది. భారతదేశము ఒక్క-హిందూత్వ దేశాని, ఒక్క-వచామృదియులదికాని, ఒక్క-విరోధియులం కాని కాదనియు, హిందూ, మహమ్మదీయ, బోధిపితులు లాదరిదనియు, జాతియత విభేదములను పాటింపక వెల్లరును భారతసర్వాభ్యుదయమునకై కృషిసల్పు దగుననియు, భారతదేశము నకు బ్రపంచమున నుచితస్థానము లభింపజేయవలసియు, దేశమున జన్మించినవారయ, దేశమున నాస్తిలవారయ అందరకు తమ తమ స్వయంలాభములనే ప్రధానముగ గణించక, దేశాభివృద్ధికై పోటుపడవలెననియు హెచ్చరించుచున్నాను. ఇప్పుడున్న విభేదములు నశించుటకు చాలకాలము పట్టునటు నిజమే కాని కాలక్రమేణ వివిధసంఘములకు సహకారభావము కలుగుననియు, తత్ఫలితముగ భారతదేశము సామగ్రికాంక్షింది సామ్రాజ్యమునకు ప్రపంచమునకు మిత్రస్థానము నుండగలదనియు నిశ్చయించుచున్నాను.

ఫ్రెంచి సైన్యముల చలనము
అక్రమప్రదేశముమీదనే జర్మనులు తమదృష్టి కేంద్రీకరణము జేసిరి.

ఫ్రెంచి సైనిక చలనము గూర్చియు ఫ్రెంచి వైమానిక ప్రయత్నములను గూర్చియు మ్యాగ్ సామునుండి తెలియుచున్నది. వైమానికులు రహస్య ప్రదేశములలోనికి ప్రవేశించుచున్నారని దృఢముగ జెప్పుచున్నాడు. గతరాత్రి చాలకాలము వరకు మ్యాగ్ సామునుండి వైమానికులు పోయినట్లు.

సామగ్రికములలో జనించేయ ఇంచిన యుద్ధము మందు గనులను పరమములలో అనుభవము గలవారి ను ఎస్సెనుకు బయలుదేరిపోయిరి. కాని డుస్సెల్డార్ఫు నుండి కచ్చు ఉత్తరపునకై ఎదురుజూచి ఆజేమైవ తేలికవో అపుడు చర్యలు గడంగెదరు. సైనికచలనము జనుల మున్నదని అదేదనిక జెప్పుకొనుచున్నారు.

రూరు ప్రదేశములో దివంగులలో 23 రోజులకు 8000000 టన్నులు ఉత్పత్తిచేయబడినటుల అంచనా వేయబడెనని బెల్జియనుండి రూరుకు తెలుపుచున్నాడు.

అనుకూలమైత్రి

ఆంగ్లో-పరాసులకు భిన్నాభిప్రాయములు జనించినను మైత్రిమాత్రము చెడలేదు. బండోలు కొనియాడుకొనుచున్నారు.

ఒకరితో నొకరు ఏకీభవించుటకును భిన్నమార్గములను ద్రోక్కినను మిత్రమందలి సఖ్యభావమును ని. బెల్జియనుంచిగాని ఊరకపూత మొదలగు సఖ్యతతో మెలగి అసామ్రధానమని నిజమయినను కోల్పోవుట పొడిగా దనుచున్నారు. లాల్గన్ కోటతో ప్రజ్వలింపటకు చించి కాదని యభిప్రాయము. ఆంగ్లో-పరాసు లెరువును తమకష్టములను గుర్తించిరి.

పోయింకేరుగారి విధానము

నవ్వరిహారసంఘమువారు జర్మనులు తమ భర్తయును నెరవేర్చు అవకాశమును గానించినని తెలియజేసిన వెంటనే రాక్షసిజాగ్రు, కలహ, పంటల కుట్రయొగించు రసాయన పదార్థములనుగాను ఇప్పుడును 50,00000 పౌండులను రాబట్టుటకు పోయింకేరు గారు లెక్కజేసిరి అవకాశమును విధించిన వెంటనే కొంతమంది అత్యంతముగ నీయబడును. ఈలోపుగ ఎవరితి పడునాడ వనూజుచేయబడును. సైన్యములు కానలసినవో సరికాదలదగదన్న 800,000 మంది ఉపయోగించుకొనుటకు పోకు నేకాని ఏర్పాటులను నిర్ణయజేసెను అని వీట్లీ డి సాన్వియి కత్రిక తెలుపుచున్నది.

ఫ్రెంచివారి ఆంత్యోద్దేశము

ఫ్రెంచివారికడ ఇనముగలదు. ఉక్కుగనుడ దొరుకును ఇప్పుడును రాక్షసిజాగ్రు కోవగలదు. నానానిర్మాణమున్నది. వీరియత్నము గలిసి అర్థికహాసేణ కలిసి పనిచేసెదరు. అని అట్లుచు కత్రిక నూచించుచున్నది. ఇది తథ్యమనుచున్నది. జర్మను పనివాండ్రు మూలము ఒక్కకొనలేరు. కాని హెర్ హ్యాగ్ స్ట్రీట్ నిన్ను మున్నగు ప్రముఖులు వీరి నవేక్షించిరి. అందుకు సంసిద్ధులుగ నున్నారు.

బ్రిటిషువారల చింతించవలెను

బ్రిటిషువిధానముచే నవ్వరిహారములకు పరిష్కారము కాదంట చెడపోవుట భర్తాణ ముచేయుచు అంతయు యధాప్రకారము అర్థిరమగు పరిస్థితుల ను బలము బ్రిటిషువారు చింతలకలసి కచ్చుటకు కారణములు అని ఫ్రెంచు ప్రతిక ప్రధానవ్యాసమున తెలియ జేసెను.

ఈవిధానమును గూర్చి కొంతవరకైన ఆలంబించిన కొంతెను వరకు నవ్వరిహార జరిగి నుండెడిది. జర్మనీ నుండి గొప్ప మైత్రిమును రాబట్టుటకు తయారుజేసిన ఆర్థిక విధానముగూర్చి ఆలోచింపనే త్రోసేసెనని. ప్రాంతు గొప్పవిక్రయలకు లాభము. ఫ్రెంచివారి ప్రయత్నము అవలంబించిన విధానముచే మిత్రమందలి ఎరలనకలిన పరిహారమును గడించుటకు సాధ్యమలేదు. సంధియమే కాంతికి గొప్పభంగము గల్గింపది. బ్రి. ను మరల యధా ప్రకారము కాల మేమిమాడ దీసికొనుటకు చాల ప్రయత్నించ వలసియున్నది.

ఏమిబరగనున్నది కనిపెట్టి చూచెదరు

లీస్ట్లు, ఆర్థరాత్రికము 7 వచ్చేవార మెపుడో ప్రాయశః ముగళివారము స్వామిభిన్నమును గూర్చి బ్రిటిషుమంత్ర వర్తమువారు ఆలోచించెదరు. బ్రిటిషుకు సంబంధించినతరపు వీరకేమియు ఇచ్చెను. ఆ తరపునము లేదు ఇతరత్రా ఏమి జన గనో కనిపెట్టెదరు. నవ్వరిహారముల సంఘమునుండి బ్రిటిషు ప్రతినిధులని మరలి రమ్మరి జెప్పెదగన్నటుల నిశ్చయించెదరు.

ఫ్రెంచుగళులను అమెరికను సైన్యములు లీస్ట్ల తిరిగి నిర్మించుటకు అమెరికను సేనలువారు నిశ్చయించిరి. మేము సైన్యములను మరలించితిమని ఎంతకైన కచ్చుకు దోషమొస్తా. కానివాడెయిన మును కొంచెము తేదీ. సహజము తమ తీర్మానముకు జేర్చి.

ఒక్క-నవ్వరిహారముల కట్టు భిన్నాభిప్రాయము జనించుట గల్గింది. మిత్రమందలి సఖ్యభావము ఉడి తీరవలసినదే జర్మనీ నవ్వరిహారము వీరికి ఏకాభిప్రాయము కుదరక పోవుటచే ఇతరనిజయులు అందైన ఏకాభిప్రాయ ముండగలంబు బలపరచ

వలెను. అంగ్లో-పరాసుల భిన్నాభిప్రాయమును సామీప్య ప్రాయమున్నగు ఇతరసమస్యలకు ప్రతిబంధకమును కలుగ జేయుని ఫ్రెంచి వార్తాపత్రికలు వాకొనుచున్నవి. జర్మనీనుండి గరిష్ఠ మైత్రిమును ఆతిసామర్థ్యముతో రాబట్టుటకు అందరును దూరదృష్టితో ఆలోచించిన విధానమును తయారుజేసిరి. ఈ విధానము నవలంబించిన ఆ తర్వాతపూర్వము కుదురుననిగూడ వీరి యభిప్రాయము. ప్రతికరణ శుద్ధిగ వీరిని అచరణలోనికి దీను కుచుచుటకు బ్రిటిషు తనకు చాల అనునుండి రావలసి: బుణమును మానుకొనుటకు సిద్ధపడెను.

పడమటిరంగమున ఏమిబరగనో ఇంతవరకు తెలలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కుణమే ఏమి చర్యను తీసుకొనునటుల లేదు. బ్రిటిషువారు తనసేనను కోల్పోనుండి మరలించెదరను మాట నిరాధారము, నమ్మకదదు. బ్రిటిషు మంత్రులగమువారు వచ్చేవారము సమావేశము కచ్చుకు.

ఒక జర్మనీకే గాక దక్షిణయురపురాష్ట్రములకు గూడ తక్షణము ఆర్థికరాచకీయోపదేశము లేకుండగ నమస్కను పరిష్కారము జేయువిధానముమీద బ్రిటిషువారి ఏర్పాటులు నిలబడినవి ప్రాంతుకుకూడ వర్తించును. ఫ్రెంచివారు తమసిదాంతములకు ఆచరణలో బెల్జియను అయ్యది నివృత్తియొనననాలని తోచినవికట్టి యరపు పురనిర్మాణమునకు ఆమోగనుట, బ్రిటిషువారు వచ్చుటకు మార్గ మేర్పడునని ఫ్రెంచిప్రతికా విలేఖకుల యభిప్రాయము.

ఫ్రెంచి వత్రికాభిప్రాయము

లండన్, జనవరి 1:—జర్మనీపట్ల ఫ్రెంచివారిలకు అభించ కలసిన కడతులతో బ్రిటను గూడ కారణముగ పనిచేయుట కరకాళము గల్గుగాక యని ఫ్రెంచిప్రతికలు అభియంచుచు యవి. 18 వాలనాపనిలోగూడ ఆంగ్లేయులు తోడ్పడుట తటస్థించుగాక యనుచున్నది.

అంతర్జాతీయ ఆర్థికపరిస్థితులు ఫ్రెంచివర్తకు భంగమును కలిగించునని లీమ్యాటికొ కత్రిక ఊహించుచున్నది. ఫ్రెంచిప్రయత్నములు భంగపడును.

జర్మనులు-రాక్షసిజాగ్రు

స్టూర్టిస్, జనవరి 6:—జర్మనులు రాక్షసిజాగ్రును అనుకొన్న ప్రకార మియనందులకు ఏదవ్య దీసికొనుటకును ముందు, జర్మను లీవిషయమై ఏమి సమాధానము నిచ్చినరో వివరము 8 తేదీని నవ్వరిహారసంఘమువారు ఎక్కిగముగ నిశ్చయించి జర్మనులు నివాస్తలనే తీర్మానించిన రూరు రాక్షసిజాగ్రు గనులను అక్రమించుకొనుటకు ఇది ఉపాదించును.

జర్మనీ ఇయ్యగలకత్తి

జర్మనీ ఎంకరకు ఇచ్చు సమర్థతగలదో నిశ్చయించుటకు వ్యాపార జ్ఞాను గల ఒక విచారణ సంఘమును నియమించ వలెను జర్మను వర్తకప్రతినిధి కోరినను అమెరికను వర్తకసంఘము వారాలొదించు చున్నారు. ఈ విషయమై మిత్రమందలి వ్యాపారులను కలిసికొని వారి యభిప్రాయమును కనుగొనెదరు. అంతర్జాతీయ వర్తకసంఘమువారు మార్చి 29 తేదీని రోనులో సమావేశమై నవ్వరిహారములను గూర్చి ఆలోచించెదరు. అంతచే ఇది జరుగుటకు పూర్వమే వీరక ఆలోచించెదరు.

పోస్టర్ గారు తమ నవ్వరిహారవిధానమును దోమియనుల సలహా తీసికొనే తమారు జేసెరాయని ఫ్రెంచుప్రతికలో హివిశ్చగారు ఒకలేఖన ప్రాసెరి. ఒకవంక బ్రిటను మంచయు ద్వేష్యుతోడనే మైత్రి చెడకుండ భిన్నాభిప్రాయమును జూప ఇంకొకప్రక్క కనడావారు ప్రాంతుతో వర్తకపు సంధిని జేసికొనెడి.

గ్రీకు సైన్యములు

తటస్థప్రదేశ ప్రవేశము

లండన్ జనవరి 1:—11 వ గ్రీకుసలూము తటస్థ ప్రదేశములనున్న కరాగాదిలో ప్రవేశించెనని కాకస్తాటు నోటిలు వార్త తెలుపుచున్నది ఇది కలల దని ఫ్రెంచి సేనాని ఆక్షేపించెను కాని ఎక్రియా నోటిలు కెయరుగ మరలకా కడమట్టిట్టుక నున్న సైన్యములను మరలించినని గ్రీకు సేనాని నిరాకరించెను.

గ్రీకు సైనికచలనమును వాపుజేయు నుద్దేశ్యముతో మిత్రమందలి ప్రతినిధులు గ్రీకుప్రభుత్వముతో మాట్లాడబోయి టులకు వారు ప్రేమతో సైన్యములను మరల ఏర్పాటుజేసి నటుల అపాయకరారోప జేసికొనుటకు తప్పు మోండుగాదని బెల్జియ నియు తెలియ చున్నది.

రాష్ట్రపరిషత్తు కద్ద చెరిగి తయారవుచున్నదో తెలు
లపియును సరిగా చాతేను. కాని ఒక తాలూకాకు దేక్షిసరికి
లనుబట్టి మిగిలినచోటనూడ సంతయుని జెప్పవచ్చును. కయిర
జిల్లాలో ఒక తాలూకాలో 400 రాజులును గలవనియు తెలి

2500 బావల మాటల తయారగుననియు, ఖద్దరుబట్ట 3 వేల రూపాయలది తయారగుననియు తాలూకాలోని 1500 చేమగమ్మలలోను 200 బద్దలముల వడకునూలే ఉపయోగించుచున్నవనియు తెలుపబడినది. ఇక్కడ వడకునూలు 6 మొదలు 12 సెంటులవరకు వుండును. ఏదను జేయటము 80 తులముల చేరుకును 8 అణాలు పుచ్చుకొందురు. వేరే వాడుగ జేయవలెను. వెన్నె 86 నుండి 48 అంగుళములవరకు జేయవలెను. 27 అంగుళముల వెన్నె జేయటము 8 బానిక 0-2-0 యు, 86 అంగుళాలకు 8 బానిక 4 అణాలను 40 అంగుళాలకు 5 అణాలను 48 అంగుళాలకు 6 అణాలను పుచ్చుకొందురు. ఈ రాష్ట్రములో వేర్వేరుకరముల చొక్కాగడ్డలు, తుండ్లు, కొట్టుగుడ్డలు, చీరలు ధోతములు తయారు జేయవలెను. ఖద్దరు బట్టలను నగలు:-

25 అంగుళముల వెన్నె (బంటిపోగు) 8 బానిక 7 అణాలు 86 అంగుళ వెన్నె 8 బానిక 10 అణాలు, 40 అంగుళ వెన్నె 8 బానిక 12 అణాలు, 48 అంగుళ వెన్నె 8 బానిక 14 అణాలు 27 అంగుళ వెన్నె జువలపోగు 8 బానిక 10 అణాలు.

ముగింపు

ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రత్యేకముగ కర్షణకాఖ నిర్మించబడినది. అది వివిధములగు కర్షణ ఉత్పత్తిస్థానములవై ఆఫీకారముగల్గి పరిశీలించుచుండును. ఈ కాఖ ప్రతి ఉత్పత్తిస్థానమునకు దబ్బు వెట్టుబడి వెట్టి నష్టములన్నిటి ఖరీదును, లేదా దబ్బు ఖర్చునంతవైఖ ఖరీదును. ఆ ఉత్పత్తి స్థానములలో వేర్వేరుకరముల కర్షణ తయారుజేయవలెను. 18 మాసముల క్రింద యాకాఖ సేవించినపుడు కర్షణ ఉత్పత్తిస్థానములు 5 అంగుళముల వెన్నె కర్షణకరము అని 100 అణాలు. అఖిలభారత కార్యదానము మిచ్చిన 3 లక్షలు ను యా స్థానము, లందు వెచ్చించబడినవి. ఇంకను దబ్బు వెచ్చించుటకు లేకపోయెను. గతకర్షణము అన్ని ఉత్పత్తిస్థానములలోను 10 లక్షల ఖరీదుచేయు ఖర్చు తయారు అయెను. ఇంత ఖరీదు జేయు ఖద్దరునే ప్రజలు స్వయముగ తయారుజేసిరి చెప్పవచ్చును. పనివారలకు మొదట ఆదాభవము లేకపోవుటకు మొదటి ఆరునెలలలోను తయారుజేయవలెనని ఆదేశమువచ్చెను. విశేషకర్షణ తయారు 1921 డిసెంబరులో జనాభ్యుదయము లోగతప్పుడు ఖాదీకరమును నిర్మించుట కక్కరిత వచ్చెను. పీడత కర్షణ నుండి తయారు జేయవలెను. ఆ కర్షణ తయారుచేయు ఖర్చు లేక లేకన్న యితరవోట్లయందు వైఖను నష్టము తేవలెనని అభ్యుదయించెను. అందున ఆ ఉత్పత్తి స్థానములు అఖిల భారత సమరములకు వేర్వేరు కరముల ఖద్దరును తయారుజేయవలెనని. ఈ ఖద్దరుకాఖ అభ్యుదయమును కార్యము సమయమున స్వచ్ఛందకర్షణమును జరిపెను. నడియాదులో నడుమ, వేరే పాతకాలముగలకు. ఒక సంవత్సరము పనిజేయవలెనని ఖద్దరు ప్రచారక మండలివారు సుఖము గుజరాతు రాష్ట్రము కార్యము సంఘ యాజమాన్యమును నిర్మించబడినది.

ధీర్ఘ

ధీర్ఘ కార్యము రాష్ట్రమునందు, ధీర్ఘ, మిగిలు, ముక్తా ముఖానగరజిల్లాలు 3-వై. ఈ రాష్ట్రములో ప్రతి పండితులకు లేదు. కాని ప్రక్కనున్న సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి సన్నెయగును. మూతా, మజఫర్ నగరజిల్లాలు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వరాష్ట్రములో నివి. వారుచిల్లాలలోను మజఫర్ నగరములో ఖద్దరు యెక్కవగ తయారు జేయవలెను. 10 సెంటుల చొప్పులకు కరకు చొక్కాగడ్డ ముంచి యిక్కడ తయారుగుట యొకవిశేషము. వేరే వాడుగ నంగుళము. గుడ్డయగు ధర చొక్కా జుండును. గీరములను చొక్కాగడ్డ ధర లెట్లుండును:-

16 అంగుళముల వెన్నె (అర్మీ కర) 8 బానిక 1 అణు 2 అణాలు.

24 అంగుళ వెన్నె 8 బానిక 2 అణాలు.

24 అంగుళ 27 అంగుళముల వెన్నె (తరుచు చేరు) 8 బానిక 4 అణాలు 4 అణాలు.

అధికంగా నడిన గుడ్డ కలగడ్డల పనికరమును మజఫర్ నగర ఉత్పత్తిస్థానమున, ఉన్న కర్షణమును ప్రతిష్ఠి కర్షణము. ఉన్న అచ్చులే దొరుకును. విశేషముగలగూడ లెప్పించుటకు. ఆ జిల్లాలోనే వడికి జేయవలెను. కొట్టుగుడ్డలను, అనేక రకముల తయారుజేయవలెను. మే మొదలు నవంబరువరకు ఉన్న సరుకులు తయారుజేయవలెనని అభ్యుదయము. మజఫర్ నగరములో మంచి ఉత్పత్తివాణి ఆ యుతువుగా 2 రూపాయలకు గూడ దొరుకును. మంచిరంగ కొట్టుగుడ్డ 18 అంగుళ వెన్నె 8 బానిక 1 అణాయి, రూపాయిన్నరకు దొరుకును. అణాలు వాడుక కొక్కొక్కచోట సంతకరమునుండును. ఈసంతకరముగడ్డ యిచ్చి మంచి, ఉన్న, నూలుతీసికొనవలెను. లేకున్న ఖరీదుకు గూడ అమ్మబడును.

కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఈసంవత్సరము దేశంబున నెలలో జరుగు ముఖ్యమైనది మొదట భారత కేశియ కార్యమునందే ఆంధ్రజాతియ కార్యము నింపబడినది. ఇది స్థానికమునుగూర్చి రాష్ట్రపతినిగూర్చి బందరు బెజవాడ యిరుపతి స్థలము నూచించినవియు విశ్వవిద్యాలయము కలె ఫలనిర్ణయ వివాదవర్ష జరుగు సేమాయినయగునంది వచ్చినవార్త తెలుపుచున్నది. వైస్రొయించిన మాడు ప్రజేక ములలోను కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపుటకు బెజవాడయే తనియున్నది. ఏలనన మహాత్మాగాంధీ అసహాయాత్మకముని భావం నిర్ణయముగా గావించి వేరేముఖ్యము మారుమూలములకు సంతకము జడవలెను. అదియందుగాక ప్రతిభులకాక పోకలకు ఏలగుత్తలకూడలెనుకొను కృష్ణారంబి యిచ్చుట నేలక. గాననీటిసమృద్ధియు తాగుగాలయు. కాంగ్రెసు మహాసభను జప పురావ్యము ఆంధ్రజాతియును కేశికి లభించినదిగాన నాయకులు వాగుగా నూచించి అన్ని సౌకర్యములుగల బెజవాడ యందే కాంగ్రెసు మహాసభను జయప్రదముగా జరిపి ఆంధ్రజాతి కేశికిచ్చి స్థాయిగానుండునట్లు జేయవలెనని భగవానుడు ఆంధ్రజాతి సాదరులకు తోడ్పడుగాక.

కొడాలి నరసింహారావు.

విమర్శల కృతజ్ఞత

తెనాలి తాలూకా కొల్లూరు కాపురము లగు పోర వెద్ది వామకృష్ణరావు పంతులుగారికి సత్ప్రతిభల తాలూకా పర సభ్యులలో యదవపూడి జంబశేయలు సావరాజు సీతారామయ్య పంతులుగారున్న కొరా పుల్లారెడ్డి ముగళారెడ్డిగు ప్రకొంఠ విశ్వకీర్తిరెడ్డి, మల్లారెడ్డి వీరారెడ్డిగారు మున్నగురెడ్డి సోభయ్యు ప్రకాశానారసింహం లింగయ్యగారు సామెతలయ్య కలసి ఈనెల 1-వ తేది రెండు నూట శత వార్ష అతివైభవముతో బహుమతిగా సమర్పించిరి. శ్రీపంతులుగారు 20 సంవత్సరములక్రింద త్యాగపూరిత చర్యగావుండి చాలాపండి విజ్ఞానమును మనవపు, కర్ణం పరిశీలనా కృతార్థులు చేసిరి. శ్రీ పంతులుగారికివద్ద ప్రజాశిక్షణగానన్న ఆత్మలారెడ్డిగారి ప్రతిభవైభవల తాలూకావార్షమంబరగా నున్నారు. ఈరెడ్డి సోభయ్య యిచ్చుటి బాహ్యజీవర సంఘమువారి కట్టుదల వైఖను సాటింపక శ్రీ పంతులుగారికి చేసినకృతజ్ఞత మిక్కిలి కేశంస నీచునని భూస్వామి కార్యటి బాహ్యుగాన గుంటూరునుండి క్రాసిరి.

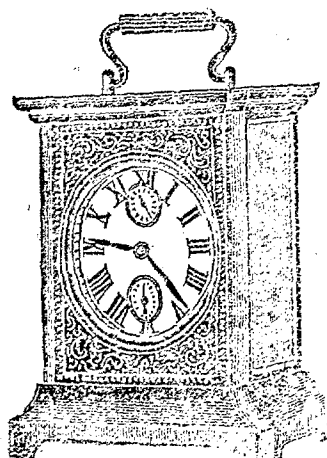
దేశమునకు కొంఠెముకొంచెముగా ముక్తి లభించుట

సంయుక్త రాష్ట్రములలో క్రిమినల్

లా అమెండ్ మెంట్ చట్టమును రద్దుజేయుట సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు గర్ విడియం మ్యాగిస్ట్రాట్ కమరాష్ట్రమున క్రిమినల్ లా అమెండ్ మెంట్ చట్టమును రద్దుగావించిరి. ప్రజలలో కొంతవరకు శృప్తి జనించినది. రాజకీయనిష్ఠ ధీతులకు మాత్ర తగ్గలో నడలుగట్టు గవర్నరు గారు త్రుకు వొసగడరని కలంపడుచున్నది.

విచిత్రమైన కేసు

లాహోరులోని కేసు అదర్ వాదగాన 6000 రూపాయ మౌరీవే పెట్టెయొకటి గిల్లెడు జుకాణమును 85 వేల రూపాయల అమ్మి ప్రమాదము కలుగకుండ ఇమ్మూర్ చేయించి, కేశవయ్యుడు దుకాణములోని సరుకు చాలభాగ మమ్మతరమునకు పంపివేచి దుకాణమునకు నిష్క్రమించి ఇమ్మరెప్ప మొత్తమును కొరరని వార్త వై కేసు చేయబడినది.

వేగుజుక్క పరిషత్తుండలి

బహుమాన నిర్ణయపరిశ్న జనవరి 20వ తేదీని జరుగును

1922 డిసెంబరు నెలలో జరిగిన "కోటిభుతనయ బహుమానపరిశ్న"లో నుత్తరతెనాలిలో నెనమంతుగురి నుమార సమానమైన మార్కులు వచ్చినందున "సహమాననిర్ణయపరిశ్న" ఈనెల 20 వ తేదీని జరుగును గనుక రెండుగంటలపేరకు ఈ యెనమంతుగురును వాడుకాడుండుతావుల నుండు గవర్న మెంటు ఉద్యోగులు వెల! భురావారును ముఖ్యయెదుట వారి నూకర్ విజక్రంద గ్రంథసహాయముతో, జబాబులవాని ఆకాగిరములు ఆపరిశ్న నూపర్ వై జల్లకు ఇచ్చి వేయవలెను. వానినిబట్టి, బహుమానము నిర్ణయించి, వీలైతే సత్వరము బహుమానము లాసంగడును.

కార్యదర్శి, వేగుజుక్క పరిషత్తుండలి,

బంధురం. 5-1-1923

ముఖ్యగవనింపు.
1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది.
The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.
Elphinstone Road, Bombay.
ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి సమృద్ధముగాను, తప్పక గణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద జ్ఞానధములను తయారు చేయుచున్నాము.
హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.
వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.
జాండూ పర్వస్యాటికల్ వర్క్స్
ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
(388) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

Anhira Tutorial College—
INNEP ET, RAJAHMUNDY.
Prepares Senior Intermediate and B. A. candidates in Part I. Prof. V. Swaminathan, M. A., lately from Europe, is in sole charge. Solid work—cheap living—beautiful Views. Join here and now.—M.K. Kungachary, Secretary.

జొకర్ క్యా రేజి క్లాక్
1. ఇది మేలైన సామానులచే మిక్కిలి దృఢముగా చేయబడినది. చాలకాలమువరకు వుంచేయును. కాలమును మిక్కిలి సరిగా తెలుపును. పెద్ద గడియారములవలెనే గంటలు, అర్ధగంటలు కొట్టును. మిక్కిలి అందమైన గడియారము. ప్రతి గడియారమును పంపుటకు మునుపు బాగుగా పరిశ్చ చేసి పంపబడును. ధర 1-కి రు. 15-0-0
2. జర్మనీ అలారమ్ టైమ్ ఫీసు సరియైన కాలమునుచూపును. కావలసినప్పుడు అలారము కొట్టును. ధర 1-కి రు. 5-8-0
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.
లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల,
గడియారము వ్యాపారస్థులు, తపాలపెట్టె నెం 38, మద్రాసు.

మేడనాకు దారుడు,

